П'ятниця

ВЛАДА-РАДАМ!

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

31 грудня 1999 року

НОВОРІЧНА КАЗКА З МАЙБУТНЬОГО

2 0 0 0

ПРИВІТАННЯ Голови Верховної Ради України Олександра ТКАЧЕНКА з Новим, 2000-м, роком та Різдвом Христовим

Шановні співвітчизники!

Сьогодні ми прощаємося з 1999 роком і зустрічаємо рік 2000 — останній рік складного, вщерть наповненого як обнадійливими, так і трагічними подіями XX століття, останній рік другого тисячоліття, двохтисячний рік від Різдва Христового.

У цей знаменний час, на межі тисячоліть, наша рідна Вітчизна — Україна переживає, на жаль, не найкращий період своєї історії.

Українському народові у цьому столітті дістались дві докорінні переміни соціального устрою, дві світові війни та дві братовбивчі борні по війнах. Вони завдали величезних людських і матеріальних втрат. Та, попри всі випробування, наші діди й батьки все ж спромоглися вивести Україну в сім'ю передових, розвинених країн, досягти гідного людини рівня життя. Проте, здобувши 1991 року державну незалежність, українці в нових історичних обставинах, на жаль, не зуміли не тільки сповна використати надбання своїх попередників для подальшого поступу, а й навіть утратили здобуті позиції. Країна опинилася на грані економічної і духовної катастрофи.

(Закінчення на 2-й стор.).

Відповіді на кросворд шукайте і знайдете

ПРИВІТАННЯ

Голови Верховної Ради України Олександра ТКАЧЕНКА з Новим, 2000-м, роком та Різдвом Христовим

(Початок на 1-й стор.).

І все-таки плекаю надію на краще. Думаю, що й у душі кожного з вас вона є.

Сподівання – на життєву мудрість, ініціативність, якщо хочете – на високу «конкурентоспроможність» нашого великого народу, кожного нашого громадянина зокрема, кожної особистості. Використовуючи у нелегких нинішніх буднях досвід батьків та власний, уже сьогодні набутий досвід, наші люди мужньо долають труднощі, дбають про виживання своїх сімей, про майбутнє дітей і онуків.

Такі особисті турботи невіддільні від турбот громадських — турбот про поліпшення справ на своєму промисловому, аграрному чи торговому підприємстві, в науковій чи іншій установі. У цій щоденній борні наші люди спільно, «знизу» консолідують зусилля, створюють на основі надбань попередників нові суспільні цінності, прагнуть творити й зміцнювати свою нову, демократичну, правову державу. Всі разом ми таки змусимо її працювати на всіх нас, а не на так звані олігархічні клани.

Надії до цього додаються підходами недавно всенародно обраного Президента Л. Д. Кучми та призначеного зі згоди Верховної Ради України Прем'єр-міністра В. А. Ющенка. Надіємося, що вони запросять до керівництва галузями і регіонами людей не тільки добре фахово підготовлених, а й справжніх патріотів. Лише за цієї умови уряд виявиться спроможним зрушити справи в економіці на краще.

А відчують люди ознаки благодатних зрушень – поліпшуватиметься й моральний клімат у суспільстві, зростатиме соціальний оптимізм.

У цьому сенсі непересічного значення набувають гуманістичні ідеї християнства. На них наш народ виховується ось уже друге тисячоліття. Творення добра, прагнення до рівності всіх не тільки перед Богом, а й перед людьми, шанування пращурів і молодшими старших, піклування про наступні покоління віками були і нині є притаманними українському народові. У переддень двохтисячоліття Різдва Христового ми особливо це відчуваємо.

Спираючись на історичний досвід, глибинні народні традиції, ефективно використовуючи найсучасніші знання й уміння, ми спільно, працюючи пліч-о-пліч, повернемо Україні належне їй місце у світі, а її громадянам – гідність, забезпечимо людям добробут і впевненість у майбутньому.

Верховна Рада України, як всенародно обраний єдиний орган законодавчої влади держави, зробить усе від неї залежне, щоб творча діяльність народу мала необхідну правову базу, щоб закони, які вона ухвалює, працювали на благо країни, всіх наших співвітчизників.

Від імені Верховної Ради України сердечно вітаю вас, дорогі друзі, з Новим, 2000-м, роком, з Різдвом Христовим! Міцного вам здоров'я, трудових здобутків, щастя, достатку в сім'ях, наснаги в усіх ваших добрих починаннях!

Місце зустрічі змінити не можна. Київ, головна ялинка на майдані Незалежності. Ставаймо в коло разом!

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Проект «Сторіччя України»

Шампанське з... Морозом!

Шановні друзі! У переддень Нового року ми підбили підсумки нашого проекту «Сторіччя України». Як ви пам'ятаєте, було запропоновано назвати найвизначніші в Україні подію і людину XX сторіччя.

Перед Новим роком, новим століттям і тисячоліттям і з такої нагоди варто випити шампанського.

На нашу пропозицію відгукнулося майже півтисячі передплатників «Голосу України». Ми вдячні всім нашим читачам! Понад 50 відсотків кореспондентів назвали:

Найвизначніша подія в Україні XX сторіччя — здобуття незалежності України.

Людина України XX сторіччя — Михайло Грушевський, натхненник ідеї незалежності, державності України ще 1918 р., автор «Історії України-Руси».

Ось серед цієї більшості учасників проекту редакційна комісія розіграла приз — ящик шампанського. Його напередодні старого Нового року одержить **наш читач Мороз Іван Павлович із Шостки Сумської області.** Отож шампанське з... Морозом. Мабуть, він Дід! Та про це ми дізнаємося, коли наш власний кореспондент завітає до Івана Павловича з призом від «Голосу України». А потім докладно розповість про цю нашу новорічну акцію і героя в газеті. З листа Івана Мороза відомо тільки, що він пенсіонер, учасник бойових дій у Великій Вітчизняній війні.

Перемогу в ній наші читачі також називали найвизначнішою подією. Це також справедливо. Як і те, що серед людей сторіччя є імена Леоніда Кравчука, Леоніда Кучми, Леоніда Каденюка, багатьох учених, письменників, державних діячів. Усі, кого ви назвали в своїх листах, гідні того.

Гідний того український народ, наша славна Україна. Тож слава їй! Будьмо! Піднімімо келихи!

Шампанське п'ють усі... Шануймося, бо ми того варті.

Світлана ПИСАРЕНКО.

У XXI століття без смертної кари

Конституційний Суд України прийняв рішення у справі за поданням 51 народного депутата щодо конституційності положень низки статей Кримінального кодексу, що передбачають смертну кару як вид покарання. Суд вирішив, що вони не відповідають Конституції України, тобто неконституційні. Цим же рішенням визнано, що відповідні неконституційні положення Кримінального кодексу втрачають чинність із дня ухвалення Конституційного Суду. Передбачено, що Верховна Рада має привести Кримінальний кодекс України у відповідність із цим рішенням. За такий вердикт КС проголосували 10 його суддів, 6 були проти.

Вл. інф.

Щастя й достатку всім!

Київський міський голова Олександр Омельченко звернувся до киян та гостей міста з найщирішими вітаннями з новим, 2000-им, роком та Різдвом Христовим.

Рік, що минув, був багатий на події, сказано у привітанні. Це і входини в нові квартири, нові школи, дитячі заклади, лікарні. Відкривалися нові бювети з чистою водою, оновлювалися площі та транспортні розв'язки. Відновлені наші національні святині — Михайлівський Золотоверхий та Свято-Успенський собори Києво-Печерської лаври. І завдяки цьому наш древній Київ впишеться в сім'ю найкрасивіших і найсучасніших міст Європи, не втрачаючи при цьому свого національного колориту, самобутності, неповторного обличчя і стилю стародавнього міста.

Нехай новорічні та різдвяні свята принесуть у кожну сім'ю здоров'я, щастя та достаток.

Почнемо новий відлік часу з добра

Ці слова, сказані Головою Верховної Ради Олександром Ткаченком на зустрічах із виборцями Корсунь-Шевченківського, Городищенського, Лисянського районів, стали лейтмотивом всієї передноворічної поїздки глави парламенту по своєму виборчому округу.

Більшості людей доводилося долати великі труднощі, щоб добути собі хліб насущний. Та були й світлі смуги у 1999 році. В когось народився син чи донька, у когось діти стали студентами, хтось справив новосілля — всі ці радощі життя не обминали і нашого краю.

Рік, з яким ми прощаємося, був багатий на політичні події. Український народ обрав собі Президента. Я сподіваюся, що, об'їхавши всі регіони держави і побачивши на власні очі, як живуть люди, Леонід Кучма зробив правильні висновки і перед нами у новому році постане справді новий Президент. Великі надії покладаю на новопризначеного Прем'єр-міністра Віктора Ющенка. Він молода, але досвідчена високопрофесійна людина. Родом Віктор Андрійович із села на Сумщині. Тому йому добре відоме селянське життя.

На зустрічі у місті Ватутіному, де завдяки турботам народного депутата О. Ткаченка нещодавно стала до ладу міська котельня, виборці щиро і сердечно дякували Олександру Миколайовичу за тепло і затишок у їхніх оселях.

А в Шполі після зустрічі з активом і громадськістю району, після вручення землякам різдвяних подарунків, як завжди, дорога Голови Верховної Ради пролягла до рідного порога материної хати.

Лідія ТИТАРЕНКО.

Сон наприкінці століття

Гомо програмікус нещасний...

Одного разу мені приснилося, що я прокинувся під звуки «...навеки сплотила великая Русь». Але маленький брехунець на стіні відтворював напівзабуті рулади так, що в них чулося «Ще не вмерла Україна». І був якийсь незвичний і піднесений фон супроводження мелодії —так, ніби вітер тріпотів у невидимих для мене корогвах, але я чітко знав десь на третьому рівні підсвідомості, що то — різнобарвні знамена козаків, які йдуть на бій за омріяну свободу.

Мені різонуло слух припущення, що Президент мабуть знайде, куди діти непотрібні, страшенно здевальвовані у світовому масштабі «зелені», і, певно, вже від імені України переправить їх як гуманітарну допомогу щедрого українського народу кудись у Сьєрра-Леоне чи Буркіна-Фасо, то я кинувся до гаманця.

Свідомість, звісно, не відразу осягнула суть почутого й побаченого, а тому я озирнувся, і побачене вразило мене ще більше. З'ясувалося, що прокинувся я у величезній комфортній спальні з не менш величезними вікнами, за якими справді тріпотіли знамена. А через напівпрочинені двері виднілася якась незрозуміла анфілада інших кімнат і з однієї з них смачно пахло. У шафах я знайшов свій знайомий одяг і чимало нового, але мого розміру і смаку. Остаточно добив холодильник. Мало того, що в ньому був весь асортимент вітчизняного, так би мовити, виробника: від шматка сала до солоного огірка. Все це лежало поміж крабів, лобстерів, ананасів, якихось баночок, скляночок і пакетиків, розцяцькованих етикетками українською мовою.

Звісно, я себе вщипнув і відразу... відчув себе абсолютно здоровим. Мало того, я відразу відчув у собі невідворотну потребу негайно виконати одне з трьох завдань відомої життєвої програми-максимум кожного чоловіка, а саме: взяти активну участь у народженні сина. Мені чомусь захотілося ще й дерево посадити, і будинок збудувати. Причому, не для себе, а як подарунок іншим. І хотілося зробити це вручну і, повторюю, негайно.

Я звично схотів сказати «Боже мій!», але з вуст зірвалося: «Ленін, партія, комсомол! Будьмо!» Причому, українською мовою, але у власному голосі я почув російський акцент і англійські інтонації.

Знесилений, я прихилився до стіни, щось на ній зачепив, і мені на голову, боляче вдаривши, впав портрет людини, одночасно схожої на Шевченка, Бандеру і Петлюру, але хитро і мудро примруженої, як чи то Ленін, чи то Альберт Ейнштейн...

Від болю я застогнав і... прокинувся. Цього разу вже насправді і остаточно. Радіо справді говорило, але не в мене, а в сусідів за стіною. А те, що видалося шерехом знамен, було звичайнісінькими звуками домашніх справ моїх сусідів, до яких долучався сильний стук молотка. Від його ударів, певно, на мою сонну голову і впав диплом у металевій рамці, який я для чогось причепив над диваном.

А навколо все було знайоме: однокімнатна холодна квартира з кухнею і порожнім холодильником, який, мабуть, з цієї причини періодично здригається і заходиться якимось дражливим муркотінням.

Я спробував усвідомити чудернацький зв'язок між сном і реаліями. І зрозумів, що уві сні я прокидався самим собою, але людиною, щодо якої якимось дивовижним способом держава виконала всі обіцяні програми. А що живу я і жив у двох державах, то звідси і такий чудернацький коктейль відчуттів і антуражу.

... Боже, чого мені тільки не обіцяли і в чому не закликали взяти участь! І що тільки не програмували за мене і для мене, мене-таки не питаючи! У 21 рік я мав почати жити при комунізмі, підскакуючи від щастя, що Єнісей з Леною потекли в Каракуми, а грошей, яких у мене тоді практично не було, немає і в інших.

Вгамовуючи молодий голод уславленою ковбасою по 2.20, я мав розуміти, що це і є втілення «Продовольчої програми», і дякувати партії та «особисто дорогому Леоніду Іллічу» (Юрію Володимировичу, Костянтину Устиновичу, Михайлу Сергійовичу... Не так важливо, коли всі вони — «особисто дорогі»).

А ще, репродукуючи якомога сильніший блиск вдячності і гордості в очах, я мав вірити, що в 2000-му я житиму в окремій квартирі, взятій з четвертого сну Віри Павлівни, і при цьому звірятиму кожний крок з «Моральним кодексом

Філософічна тема

Таке собі поєднання смутку й надії

— Юліє Володимирівно, чи позначається на вас особисто зміна тисячоліть, до якої залишається лише один рік?

— Безперечно. Мені здається, що є якась магія цифр, і, мабуть, не випадково ще у Стародавній Греції виникали цілі теорії про те, як цифри впливають на долю людей і народів. На межі століть, тим більше тисячоліть, мені здається, кожну людину охоплює певне пронизливе відчуття, в якому дивовижно переплелися смуток за часом, що спливає, і мрії про час новий. Як і всі, я із сумом прощаюся зі століттям, де залишилося моє дитинство, мої плани, які здійснилися, і ті, що не здійснилися, мої реалізовані й нереалізовані почуття. Якби політики змогли використати цю енергію суму за минулим, енергію очікування майбутнього раціонально, то й наша країна, і весь світ загалом стали б набагато соборніші і затишніші.

— Кажуть, що саме жінка опиниться у центрі громадського і політичного життя. Чи поділяєте ви таку думку?

— Я намагаюся не поділяти політиків на чоловіків і жінок. Я поділяю їх за дещо іншою ознакою. На розумних і дурних, на ерудованих, освічених і таких, які не мають цих якостей; на моральних і аморальних і т. д. Адже що таке політик? Це людина, яка має одну головну якість: уміє узгоджувати інтереси багатьох соціальних груп, верств, окремих людей для досягнення єдиного блага. В ім'я цього він і повинен мати і неординарний розум, і всебічну освіту, і високу мораль.

А щодо жінок-політиків, гадаю, їх частка серед депутатів, членів уряду, лідерів нації неминуче зростатиме. Жорстокість століття, що завершується, не може не підвищувати попит на такі якості, як милосердя, щирість, уміння співчувати і співпереживати ближньому.

— У чому, на ваш погляд, відмінність нової генерації політиків, які прагнуть політичної влади в наступному тисячолітті, від старої?

— Я аж ніяк не ідеалізую покоління нових політиків. Кожний з політиків має чимало не зовсім симпатичних рис і досить приємних винятків.

— Трапляється, що політику-жінці допомагає жіночність?

— Є така поширена фраза: в політиці, як і на війні, всі засоби добрі. Я сказала б так: у політиці всі гідні засоби добрі. У розв'язанні якихось суспільно значущих проблем, крім серйозної аргументації, логічного переконання, впливу на опонента чи співрозмовника мовою цифр та фактів, можна використати жарт, усмішку, навіть якусь частку коректних лестощів. Оскільки чоловіки, яких більшість у політиці, страшенно піддаються на лестощі, то чому б це не використати?

— Політику називають дорослою грою. Чи полюбляєте ви грати? Які правила гри для вас неприйнятні?

— Один мислитель казав, що в житті є лише дві речі — гра і війна. Щодо правил цієї супергри під назвою «політика», або навіть супер-супергри під назвою «життя», то я не приймаю лише одне правило — коли суперників ставлять у заздалегідь нерівні умови.

— Який рецепт новорічного настрою ви можете запропонувати собі і нашим читачам?

— Собі, як уже казала, я запропонувала певне поєднання смутку й надії. А читачам, безперечно, запропонувала б надію і... трішечки смутку.

— І нарешті, останнє: що ви побажали б в новому році своїм конкурентам?

— Ще в давнину було сформовано чудове правило — стався до інших так, як хотів би, щоб вони ставилися до тебе. Саме це я й хотіла б порекомендувати своїм опонентам.

Розмовляла Юліана ШЕВЧУК.

На межі віків дивовижно переплелися смуток за часом, що спливає, і мрії про новий.

«Я відчуваю, що політика цілком проковтнула мене», — сказала голова парламентського бюджетного комітету, народний депутат України Юлія ТИМОШЕНКО в інтерв'ю нашій газеті на початку 1999 року. Наближається 2000 рік.

Фото Олександра ПРОКОПЕНКА.

...І щасливий

будівника комунізму», який, напевне, й вигадали для того, щоб більшою була спокуса його порушити.

І ось 2000-й на порозі. І що змінилося? Я став старіший на 20 років, а невдові постарію на тисячоліття. А так в антуражі життя, в планах держави щодо мене майже нічого не змінилося. Мені знову пропонують програми (не так важливо, президентсько-прем'єрську чи парламентську) розбудови держави і знову вимагають моєї жертовності заради їх виконання. І знову за мною і світом спостерігають з вікна персонального авто. Тоді — «Волги», тепер — «Мерседеса-600».

Та воно й не могло відразу щось змінитися, коли клуб «Юний ленінець» отримав нову назву «Юний шевченківець», а завклубом залишився старий.

Однак після того сну я зрозумів й іншу правду. У мене з'явилася певна свобода і, говорячи словами поета, ті, що приходять до тебе, не завжди приходять по тебе. І я — гомо совєтікус і гомо програмікус одночасно, тамуючи «Краткий курс ВКП(б)», переданий мені на генетичному рівні, вже можу розривати тенета ілюзій і покірного послуху, вже можу нехтувати будь-якими програмами. Нехай і дивлячись на них не з персонального авто, а через не зовсім чисте вікно квартири.

Звичайно, ніхто поки що не дає гарантії, що так триватиме довго. Але моя особиста програма мені відома: бути вільним. Можливо, це і є щастя. Нехай і усвідомлене спросоння...

Володимир СКАЧКО.

Казка

У Чорнобилі ще яблуні цвістимуть

Колись з атомниками цієї станції поверталися разом — вони після роботи до Славутича, я — до Києва. У вікно мікроавтобуса періщила червнева злива. Скло стримувало лише краплини. А від пахощів давно не топтаних трав і квітів, від веселих сонячних бризок не було — та й не хотілося! — порятунку. Ще більше не хотілося зустрічатися із задушливим, загазованим мегаполісом... Проте привітне «Залишайтеся!» ще більше збентежило.

Господи, до якої пастки ми — діти й раби прогресу — загнали себе! Змучивши землю, куди побіжимо — в космос?

Є спокуслива ідея про те, що думка — матеріальна. А ще, кажуть, погані побажання повертаються до тих, хто нагороджує ними оточуючих. Отже, за аналогією, добрі думки мають обернутися добром.

За Чорнобилем ми лише побиваємося і зітхаємо. Малюємо жахливі картини нинішньої та майбутньої трагедій. По суті, залякуємо весь світ, але чекаємо допомоги. А в результаті залишаємося з купою проблем. Чорнобиль ані закрити, ані забути не виходить.

За прогнозами, енергетика, основана на вугіллі, нафті та газі, спричинить глобальне потепління клімату на 1 градус, а наприкінці XXI століття — на 5 градусів. Тож різка зміна посух і повеней неминуча. Рівень підвищення вод Світового океану призведе до затоплення багатьох країн на всіх континентах. Тому років через сорок-п'ятдесят людство принципово змінить структуру виробництва та споживання електроенергії. Кращої лабораторії для цих пошуків, аніж Чорнобиль, важко знайти. Нам залишається тільки перестати його боятися і проклинати. Бо саме там треба буде багато і наполегливо працювати. Вчені-екологи вже тепер припускають, що в тридцятикілометрову зону життя повернеться значно раніше від передбачуваних термінів. І проект «зеленої галявинки» на місці зупиненої і поступово демонтованої станції у їхніх розповідях видається зовсім не агресивним. Агресія сидить у нас самих. Це неосвіченість і страх. Але, як відомо, не ці якості допомогли первісній людині назавжди покинути печеру.

Людмила МЕНЖУЛІНА.

Щаслива історія

Прадерево Світу

Звідкіля взялася ялинка? Запитання це значно серйозніше, ніж видається. Навряд чи нинішньому лісорубові спадає на думку, що він рубає... прадерево світу. У давнину різні народи священними вважали різні дерева: на півночі — ялину, трохи південніше —вербу, дуб, осокір... У Франції досі нинішню різдвяну ялинку називають просто «різдвяне дерево». Як розповів відомий український письменник-історик Іван Білик, це дерево в уявленні наших пращурів асоціювалося з цілою галактикою. Народився світ. Не було ні неба, ні землі. З нічого виросло дерево... До наших часів збереглася ось ця цікава колядка: «Ой як було з нащада світу; Тоді не було неба й землі; А но було синєє море; Пане господарю! На твоїм подвір'ї верба стала; Тонка висока; Листом широка; На тій вербі трійця горіла; Три іскри впало — три морі стало...»

Як «виросли» голки

До речі, саме з тих іскор і почалася традиція наряджати дерево. А що в більшості європейських країн Новий рік і Різдво відзначали взимку, природно, найефектніша була зелена ялинка. Але чому Різдво відзначають саме цієї пори року? На думку Івана Білика, усе пояснюється тим, що християнська церква в боротьбі за виживання була змушена йти на компроміси. По суті, вона визнала всі язичницькі свята, тільки сьогодні вони називаються по-новому. Так, в Україні в день нинішнього Різдва раніше відзначали день народження Даждьбога (Сонця). Ну а новий рік наші пращури зустрічали в день весняного рівнодення (до речі, у Росії новий рік відзначали в день осіннього рівнодення). І тільки 1699 року Петро І вирішив перевести країну на європейське літочислення, оголосивши єдиним новим роком 1 січня й зобов'язавши всіх і кожного встановлювати на зимові свята чужоземну ялинку.

Стій, гілки вгору!

І відтоді, аж до революції 1917 року, вона була повноправною господаркою цих свят. Щоправда, асоціювалася не з Новим роком, а з Різдвом. Святом шкідливим, бо релігійним — так вирішили атеїсти і... репресували ялинку. Мама корінного киянина Володимира Кривди нерідко згадувала, як сім'ї жилося в окупаційному Києві, але про тридцяті тільки й казала: «Тобі пощастило, у тебе була ялинка. А ось твоїй старшій сестрі...» Реабілітували ялинку лише наприкінці тридцятих років (напевно, вирішили, що важливіше займатися письменниками і політиками, аніж зеленим насадженням). І сьогодні, коли кажуть про Павла Постишева, згадують не його заслуги перед партією, а саме те, що він повернув людям свято. Правда, змусив Діда Мороза приходити на Новий рік, а не на Різдво. Та головне —дозволив.

Зрубав — не посадиш

Нині живі ялинки знову втратили популярність. Ні, їх не репресують, а навпаки — захищають: у Канаді —посипають якоюсь гидотою. Після чого, відігрівшись у кімнатних умовах, ялинка починає нестерпно смердіти. У Європі — зелені озброюються сокирами, щоб... не допустити в ліс шкідників-лісорубів. Прибічники живих новорічних ялинок вважають, що більшої шкоди завдає виготовлення штучних ялинок, ніж вирубування спеціально вирощених для зимових свят живих. І, схоже, суперечку що ще тільки розпочато — наступного століття буде про що поговорити.

Наталя ФІЛІПЧУК.

➤ Фотофакт

Найкращий футболіст нашої країни 1999 року Андрій Шевченко з «Кришталевим м'ячем» у руках — нагородою від «Українського футболу» і банку «Аваль».

Фото Івана ТИМЧЕНКА, УНІАН.

Український ракетоносій вивів на орбіту російський супутник з космодрому «Байконур»

З НОВИМ РОКОМ!

Летіть до теплих країв! Тільки не в ніч на 31 грудня

«Проблема-2000» засвідчила один беззастережний факт —в Україні живуть самі оптимісти, не звиклі журитися напередодні свят.

А у світі почали активно готуватися до зустрічі з «проблемою-2000» ще торік. Однак усього передбачити неможливо. Навіть комп'ютери, що мають захист від «вірусу тисячоліття», можуть викидати коники. Наприклад, у США минулого місяця «захищений» комп'ютер нарахував таку вартість автомашини, ніби та була антикварною, а не звичайнісінькою моделлю наступного року.

У Британії, зокрема, вже очікують, що через збої в системах подачі ліків може померти близько 1,5 тисячі людей. У Німеччині може розпочатися безперервний передзвін — майже в усіх маленьких церквах дзвонами керують комп'ютерні системи, однак у громад надто мало коштів, щоб поставити захист від «проблеми-2000».

У Східній Європі нині готуються до перебоїв з газом, який іде трубопроводом з Росії через Україну.

Загалом більшість урядів західних країн рекомендує своїм громадянам запастися на кілька тижнів питною водою, їжею, готівкою (якщо магазини не прийматимуть кредитних карток), а також свічками, якщо в будинках немає автономних генераторів. У жодному разі не треба користуватися ліфтами в новорічну ніч — можете просидіти там більше, ніж сподівається. І головне — намагайтеся відкласти свої поїздки в країни, які погано підготовлені до «проблеми-2000». Україну, до речі, визнано однією з таких держав.

Щоправда, американські експерти, які побували в Україні у жовтні, з полегкістю переконалися, що в новорічну ніч у нас не почнуться «некеровані процеси» на АЕС, як того побоювався Захід. Та все одно слід бути готовим, що протягом перших двох тижнів січня в Україні будуть перебої зі світлом, газом, водою та теплом.

Хто встиг — услід за птахами відлетів на різдвяні канікули у теплі краї. Але більшість наших співвітчизників залишилася зимувати тут. Аби уникнути найгіршого сценарію, вітчизняні урядовці навіть домовилися провести надзвичайне засідання в новорічну ніч. З цією ж метою керівники «стратегічних» підприємств також мають не спати з 31 грудня на 1 січня, перебуваючи на своєму робочому місці в очікуванні «чогось такого».

Не проводитимуть фінансових операцій наші банки — щоб гроші не «загубилися». Поки невідомо, як готується до приходу Діда Мороза з «проблемою-2000» наша армія. Бо в інших куточках світу військовики зустрінуть свято у бойовій готовності.

От тільки працівники авіаційного та залізничного транспорту України вважають це все дурницями. Вони твердять, що не можуть відмінити новорічні рейси за пропозицією Міністерства з надзвичайних ситуацій. Хоча в більшості держав світу рейси цієї ночі або повністю скасовані, або максимально скорочені. Ну що поробиш — як не можна, то не можна. Нехай літають над нашими головами. Є тільки одне сподівання, що бажаючих зустріти 2000-рік у повітрі набереться не так багато, щоб відправляти рейс.

Надія БЕДРИЧУК.

Титул «Найсильнішого Санти» отримав Джон Вутен зі США. Він зрушив з місця 50-тисячофунтовий трейлер із подарунками.

Фото АП

Мис Доброї Надії...

Жив відважний капітан, у походах мав талан, обійшовши світовий океан. Знає він і штиль, і шторм, побував на мисі Горн, на регату налаштовує мотор...

А ота регата — не просто чергові перегони. «Рейс-2000» —грандіозна міжнародна подія, присвячена переходові людства у третє тисячоліття.

І капітан — не просто капітан. Борис Немиров — почесний громадянин Миколаєва, особистість, шанована яхтсменами усього світу. Крейсерська яхта «Ікар» під його керівництвом була серед лідерів міжнародних перегонів, присвячених 500-річчю відкриття Колумбом Америки. А до цього стала першим вітчизняним судном такого класу, що здійснило кругосвітню подорож, обігнувши суворий мис Горн, відомий ще як мис Доброї Надії.

Отож оргкомітет «Рейсу-2000» без вагань надіслав запрошення до Миколаєва. Немиров, зрозуміло, обома руками за! І виконком міськради сказав своє вагоме слово. Хоча й не все так просто. Фінансові проблеми, передусім, налаштовують не так на казково-романтичний, як на драматично-пошуковий лад. «Ікар» має піти у плавання в березні 2000 року. До цього слід розв'язати масу проблем. Скажімо, підготувати змінні екіпажі на етапи регати — маршрут же он який: 13 тисяч миль, близько 7 місяців у морях-океанах! Вітрила не нові, двигун треба замінити. Та й традиційний примус у камбузі вже не задовольнить...

«Рейс-2000» — то, окрім спортивних змагань, ще й встановлення, зміцнення зв'язків та взаєморозуміння. Це щаслива можливість і для досвідчених яхтсменів, і для юнаків — студентів морських вузів України взяти участь у численних соціально-культурних програмах. Їм випадає нагода нести ім'я, прапор міста й держави по морях і океанах, у порти зарубіжних країн. Це прийоми, візити, подарунки... Й не трапилося б отак, як колись у Генуї: на прийомі наші мореходці посеред фраків та смокінгів змушені були «франтувати» в спортивних куртках...

Зарубіжні фірми, як відомо, охоче фінансують усілякі акції заради власної реклами. А наші досі — по кущах. Закликаючи всіх до співпраці, регіональний громадський фонд «Ікар-Всесвіт» та міська мері вишукують кошти не лише на оснащення яхти, а й на сувеніри для тих, хто відвідуватиме українське судно за рубежем, на спортивний й парадну форми для членів екіпажу. Тож, цілком можливо, що у «Рейсі-2000» русалки Атлантики ще закохаються в українських морських вовків...

Георгій ВОРОТНЮК.

IKAR

Фото Олександра КРЕМКА (ДІНАУ).

Французьке колесо, найбільше французьке колесо у світі

Сонце сходить на сході, а Франція розташована на заході Європи. Проте зустрічати 2000 рік уся планета буде за паризьким годинником. Адже саме в передмісті французької столиці знаходиться Міжнародне бюро мір і вагів — офіційне сховище світового часу.

Звісно, французи не тільки пишаються цим, а й намагаються заробити гроші, запрошуючи туристів саме до Парижа зустріти 2000 рік. На площі Злагоди закрутилося велетенське 60-метрове колесо огляду. «Це найбільше колесо огляду», — запевняють французи. На запитання, а як бути з лондонським 130-метровим, вони дипломатично відповідають: «У них найбільше в Європі британське колесо, а в нас найбільше — французьке».

Утім, колесо справді має чудовий вигляд. Його прикрашають 50 тисяч різнокольорових ламп. Та й краєвид з нього захоплюючий: Лувр, парк Тюїльрі, Єлисейські поля, Тріумфальна арка, паризькі мости. І все це вже місяць тому було вбрано в гірлянди, рекламу, що світиться, співає і танцює...

До речі, про рекламу. Схоже, цього року власники магазинів перевершать самі себе. Один із найзнаменитіших і найдорожчих магазинів «Галері Лафайєт» вирішив організувати «Свято фей і чарівниць». Тут виставлено колекцію ляльок, одягнених у національне вбрання 60 країн світу з усіх континентів. А найбільші феї рухаються і звертаються до відвідувачів з вітаннями різними мовами.

«Парадом двометрових ляльок — Барбі та її друзів» зустрічає відвідувачів магазин «Прентен». У вітринах — на каструлях грають іграшкові зайчики та собачки. Звичайно, є й крижаний палац Снігової королеви, а по сусідству Вінні-Пух, сковзаючи по клавішах комп'ютера, замовляє через Інтернет святкову вечерю для друзів мишенятка Тіма та жабенятка Тома. А новорічної ночі з оглядового майданчика магазину здіймуться в небо повітряні кулі, які понесуть світові послання від дітей.

У вітринах іншого супермаркета «Самаритен» можна побачити маленьких симпатичних інопланетян. Вони катаються на роликових дошках і санчатах, мандрують планетою цукерок і тістечок, потрапляють до царства криги та кришталю.

Французи визнають, що нинішнє різдвяне і новорічне вбрання справляє враження не тільки на дітей, а й на дорослих. А тому до вищеперелічених магазинів приходять не тільки для того, щоб зробити покупки, а й просто, щоб подивитися. Так би мовити, на екскурсію... А може, ще й для того, щоб на кілька хвилин відчути себе дитиною і, забувши про дорослі проблеми, просто радіти святу.

Наталя ФІЛІПЧУК.
За матеріалами зарубіжної преси.

Казка з майбутнього

Як бридке каченя перетворилося на... красеня-спрута

...Не було вже ані черг за хлібом, ані відключень світла, ані бажаючих емігрувати до західних країн. Згадки про ті страшні часи були хіба що в підручниках історії. Україна стала розвиненою й демократичною. По телевізору критикували Президента.

І недаремно. Незважаючи на загальне процвітання, причина для критики все-таки була: відносини з Європою. Вже котрий рік Україна не хотіла дати Європейському союзу «позитивного сигналу» про те, що вона згідна колись до нього приєднатися. Час від часу приїздили з Брюсселя представницькі делегації й мовляли українське керівництво хоча б натякнути, що Україна має намір вступити до ЄС у майбутньому — та все марно! Економічно могутня держава зі стабільною валютою й мудрими проводирями не хотіла мати ні економічних, ні політичних союзів. Отож засмучені чиновники ЄС їхали назад — накупивши, користуючись нагодою, в Києві суперсучасних і супернадійних українських комп'ютерів, автомобілів «Таврія» та іншого добра, що було продуктом небаченого розвитку науки й промисловості. А українці лише посміювалися. Зазвичай після від'їзду чергової делегації прохачів Президент викликав до себе міністра закордонних справ, і вони разом потішалися: от, мовляв, нетямущі — причепилися зі своїм «позитивним сигналом», як банний лист!.. Повна, мовляв, відсутність реалістичного мислення. Втім, по телевізору Президента критикували аж ніяк не за тверду стратегічну лінію щодо неінтеграції до ЄС.

Навпаки: протести в українському суспільстві викликало його зволікання із запровадженням візового режиму для жителів країн ЄС. Це вже тривалий час було справжньою проблемою! Надвисокий рівень життя в Україні спричинив паломництво німців, французів, шведів, італійців та представників інших бідніших європейських країн. Вони готові були працювати за мізерну, як для українців, платню — прибирати вулиці, мити автомобілі (звісно, виробництва СП «АвтоЗАЗ-Деу»), збирати врожай на фермах тощо. Одне слово, іноземці постійно відбирали роботу в українських старців — професійних безробітних, які жили на соціальну допомогу, лише підробляючи час од часу, щоб поїхати кудись на острови відпочити. А оскільки безробітні мали досить впливові профспілки і навіть власні газети та телеканали, то й галасу було досить багато. Інколи мудрий і розсудливий Президент сердився. От, думав, заманливо жили у минулому тисячолітті мої попередники: критикують по телевізору — закрив телеканал; нема телеканалу — нема проблеми. А тепер — демократія. Європа з Америкою запровадити змусили. Наполягали — от і матимете візи в Україну! Адже слід прислухатися до гласу свого народу...

Але запровадження віз для європейців залишалося чи не єдиною проблемою України на міжнародній ниві. Більше проблем не було! Бо стабільна і безпрецедентна багатовекторна зовнішня політика процвітала разом з державою. Розпочавши колись із якихось трьох векторів, спритні українські дипломати довели цю цифру до майже двох сотень. На честь такого видатного успіху було навіть споруджено гранітний монумент: Україна, зображена у вигляді симпатичного спрута, що обплів своїми щупальцями-векторами всю земну кулю. Монумент поставили у Києві — на місці, де колись була так звана Арка дружби народів, зведена у доісторичні часи на честь «возз'єднання» з Росією. У новітніх підручниках це трактувалося як найбільша в українській історії халепа. Тим паче, що тепер сама Росія раз у раз поривалася приєднатися до України — на умовах сировинного додатку.

... Та не було вже в Україні потреби ані в російському газі, ані в нафті, ані в чомусь іншому. Все це держава отримувала з Європи: європейці закуповували енергоносії в Росії, а потім продавали Україні за символічну ціну — в обмін на політичну підтримку Києва у торговельних війнах Євросоюзу із США. Отож позбавлений серйозних клопотів український Президент сидів на лавочці напроти Маріїнського палацу й міркував над проблемою: чи варто нагороджувати орденом Ярослава Мудрого вождя африканського племені мумба-юмба? А саме: чи можна вважати «вагомим внеском у розвиток україно-мумбаюмбських відносин» те, що африканці не з'їли минулого тижня двох українських туристів, що заблукали в джунглях? Історія свідчила, що колись за приблизно такий рівень заслуг президенти України свої відзнаки видавали. Але тепер до тих часів ставилися в Україні дуже й дуже скептично, отож глава держави ризикував наразитися на критику в пресі. Хоча, з другого боку, міністерство закордонних справ пропонувало оголосити плем'я мумба-юмба стратегічним партнером України: Мумбаюмбія залишалася єдиною в світі країною, що досі не мала такого статусу. Тож нагородження було б дуже доречним. Президент ще трохи подумав і підписав указ: все одно до виборів ще далеко...

... Не було вже в Україні ані міжнародного впливу, ані промисловості, ані науки, ані літератури, ані театру й кінематографа.

Стоп, це ж уже не казка! Вибачайте, помилочка вийшла — ненароком у свіжу газету глянув...

Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ.

Новий рік на острові Різдва

Мешканці якої країни перші зустрінуть нове тисячоліття? Відповісти на це запитання практично неможливо, бо першими в даному разі хочуть бути всі. Зокрема, й мешканці острова Різдва.

Парламент Республіки Кірибаті (Океанія) навіть затвердив спеціальний план про виділення 220 тисяч американських доларів для поліпшення якості та будівництва туристичних об'єктів, бунгало та готелів на острові Різдва. Ну, а щоб зацікавити туристів ще більше, деяким місцевим селам вирішили присвоїти нові гучні назви. На карті острова з'явилися Париж, Лондон і... Польща. Чому саме ці географічні назви так сподобалися місцевим жителям, залишається загадкою. Може, місцевою, гілбертською, мовою Париж звучить якось особливо?

Смачного!

Виделки з перцем

Білий металевий Дракон — символ 2000 року, любить, щоб усе було по-багатому. Це стосується і новорічного столу. Отож доведеться відповідати. І зовсім не обов'язково виставляти на стіл тазики з ананасами в шампанському. Достатньо просто пишно прикрасити стіл з хай навіть найскромнішими стравами. Для цього підійде все, що є вдома: свічки, бантики, металеві та порцелянові фігурки, листівки, маленькі ялинки, квіти, іграшки. Приміром, в Ірані святковий стіл прикрашають бокалами з живими рибками. І не подумайте їсти пластмасовими виделками — цим ви смертельно образите металевого Дракона! Найменше, що можете собі дозволити, — алюміній... І не забудьте приготувати гострі страви: що не кажіть, а дракон.

В кожній країні є свої традиції щодо новорічного столу і навряд чи 2000-й рік внесе до них якісь кардинальні зміни. Так, наш стіл буде неповний без олів'є, вінегрету і холодцю з хріном.

Але це все жарти і дотримання астрологічних рекомендацій не більше, як данина моді. В кожній країні є свої традиції щодо новорічного столу і навряд чи 2000-й рік внесе до них якісь кардинальні зміни. Так, наш стіл буде неповний без олів'є, вінегрету і холодцю з хріном. А головною стравою на угорському столі було, є й буде порося. Причому воно може бути навіть шоколадне. А ще — часник з медом (і святково, і профілактика грипу). Проте жодна хазяйка не поставить на стіл курку чи качку, щоб щастя не полетіло з домівки. Німці та австрійці, як і угорці, поважають свининку. У Словаччині фішка ночі — короп. У В'єтнамі, де Новий рік відзначатимуть 27 січня, в центрі стола ставлять квадратний рисовий торт. Він символізує землю. А в болгарському новорічному пирогу запікають спеціальні фігурки і тому, кому вони потраплять, неодмінно пощастить. Але головне — це не те, що на столі і в якій кількості, а атмосфера, яку кожний має створити собі сам.

Яна СТАДІЛЬНА.

Новини звідусіль

Від королів залишилася тільки корона

1 січня 2000 року збігається з ювілеєм — тисячоліттям державності Угорщини.

Кульмінацією першого дня нового року стане «історичне переселення» святої угорської корони з будинку Національного музею, де вона зберігається з 1978 року, до парламенту. Тут національну реліквію буде виставлено на час урочистостей до середини 2001 року.

Корону буде урочисто доставлено центральними вулицями в спеціальному броньованому автомобілі в супроводі почесної варти. При цьому місцева поліція, органи державної безпеки та загони спецпризначення буде приведено у стан підвищеної готовності.

З Німеччини доставлено спеціальну вітрину, в якій у купольній залі парламенту відвідувачі зможуть під час екскурсій побачити святиню. Вітрину виготовлено з непробивного скла і забезпечено сучасним кліматичним обладнанням. За оцінками експертів, вона зможе витримати навіть землетрус силою 6—7 балів за шкалою Ріхтера. Щоправда, такого ніколи не спостерігалося на території Угорщини.

У шоу братимуть участь керівники

Безумовно, найулюбленіше для монголів свято — Цаган сар — Новий рік за місячним календарем, який зазвичай відзначають значно пізніше, аніж за григоріанським. Проте цього разу вони так само, як і всі інші народи світу, активно готуються зустріти Новий, 2000 рік.

Напередодні Нового року столицю Монголії прикрасять по-особливому. Зокрема, у центральному парку культури та відпочинку силами художників і скульпторів вирішено створити ціле казкове крижане містечко. Повсюди будуть новорічні карнавали та вечори із залученням практично всіх закладів культури та мистецтва країни. Увечері 31 грудня в столичному парку культури відбудеться новорічне шоу, в якому візьмуть участь керівники країни.

Площі Республіки не винести трьох

На політичне протистояння загрожує перетворитися святкування Нового року в Белграді. Відразу три об'єднання претендують новорічної ночі на центральну площу столиці СРЮ — традиційне місце проведення мітингів і концертів під відкритим небом.

Перший про ініціативу організації масових гулянь на площі Республіки заявив законний хазяїн міста — уряд Белграда. За право зайняти площу з ними сперечаються керівники опозиційного Союзу за зміни, до якого входять 20 позапарламентських партій. За цих умов Соціалістична партія Сербії та рух «Югославські ліві», які входять до правлячої коаліції, вирішили взяти ініціативу в свої руки. Вони також заявили, що новорічної ночі запрошують усіх своїх прихильників зустріти свято на площі Республіки.

Белград пам'ятає, якою масовою й обнадійливою була зустріч нового, 1997 року. Тоді опозиційна коаліція «Єдність», домагаючись визнання своєї перемоги на муніципальних виборах у Сербії, зуміла зібрати на площі Республіки кількасот тисяч белградців. Музика, феєрверки, сотні ракет, які розкреслюють небо, запам'яталися людям надовго. 1998 року новорічне свято на площі організував уряд Белграда, який устиг до того часу за допомогою радикалів зняти з поста мера столиці — колишнього партнера по коаліції «Єдність», голову Демократичної партії Зорана Джинджича. Свято було скромніше за попереднє, але все одно веселе і велелюдне. Масових гулянь на честь настання 1999-го не проводили через трагічні події у Косово...

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та зарубіжних інформагентств.
Фото АП.

З НОВИМ РОКОМ!

За чаркою чаю

Рукавичка від Проскурні

Бесіду про культуру, навіть у викладі для дітей, легко почати, та важко закінчити. Можна почати: ішов міністр культури лісом і загубив рукавичку. Але, приміром, коли міністром був Іван Дзюба, казка звучала так: ішов дід лісом, знайшов рукавичку, аж тут прибіг собачка, гавкнув на діда й забрав рукавичку. Ну гаразд, давайте про інше: а яка це рукавичка? Боксерська? Дамська? Та, в якій ховають дулю, чи та, що приховує відбитки ваших пальців? Чи та, що її кидають як виклик? Отож... А чому завжди першою до рукавички приходить усяка дрібнота? Ти хто? Я мишка-норушка, я жабка-поплавушка... А коли приходить ведмідь, то місця йому вже не вистачає.

Але ми чаюємо з чоловіком, у котрого все інакше. В його рукавичці ніколи нікому не тісно, а головне — у фіналі ніхто не розбігається світ за очі. Це — київський режисер Сергій Проскурня. Його рукавичка — знаменитий театральний фестиваль «Мистецьке березілля». В кінці березня 2000 року цей фестиваль відбудеться вже вдесяте. Інтерв'ю з Проскурнею — це завжди лиш одне запитання: «Що буде?» А далі — сиди й слухай, немов казку, в якій повно неймовірностей, але жанр не дозволяє тобі не вірити...

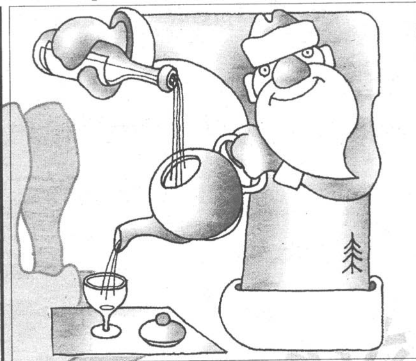
— Отже, наступне «Мистецьке березілля» буде вже десятим. Девіз фестивалю цього разу — «Вічний театр». Тобто це живі прояви того театру, котрий виник разом з людством і, можливо, виник навіть ще до того, як люди навчилися говорити, й задовго до того, як з'явилося саме слово «театр». Отже, протягом квітня-2000 Київ побачить зразки такого театру, що дожили до наших днів, — або ж спроби реставрувати таке дійство. До нас прийдуть з усього світу: маски з Індонезії та античний театр з Греції, водяні ляльки з В'єтнаму й грузинська «Берікаоба», ритуальний театр канадських індіанців, Театр тіней з Малайзії, український вертеп та бойовий гопак. До того ж відбудеться, як завжди, фестиваль у фестивалі, він називатиметься «Весна священна», й там теж буде багато чого — від російського імперського балету до телеверсій найзнаменитіших робіт Моріса Бежара... Ну от, з вами завжди так, ви знов мені не вірите!

P. S. ***Отут головне — не сказати «Вірю!» — щоб не зурочити!***

Христофор ГРУША.

Сергій Проскурня у фільмі Сергія Маслобойщикова «Співачка Жозефіна та мишачий народ».

Фото Станіслава СЕМАШКА.

Відповіді до кросворду на 16-й стор.

По горизонталі:
1. Мер.
2. Анаша.
3. Поділ.
4. Жлобин.
5. Пустун.
6. Сметана.
7. Епсоміт.
8. Кременчук.
9. Ортодокс.
10. Миколаїв.
11. Пивоварня.
12. Пиво.

По вертикалі:
1. Незалежність України.
2. Рот.
3. Шлюб.
4. Княжна.
5. Сало.
6. Отара.
7. Пеле.
8. Сер.
9. Ріг.
10. «Сокіл».
11. Добові.
12. Ситро.
13. Кутя.

«У музиці, як у коханні, передусім треба бути щирим...»

Схоже, ця порада, що її зронив Джузеппе Верді 150 років тому, до серця й сучасним колегам італійського композитора. Про кохання з відомим українським композитором, професором, народним артистом України Іваном Карабицем ми не говорили. Маестро делікатно уникав теми суто приватного життя. А в усьому іншому був стримано щирий і... в міру сучасний. Чим умить розвіяв сталий у народі міф про ортодоксальність служителів «серйозної музики».

— Іване Федоровичу, яку дорогу серцю подію ви візьмете з собою в наступне століття?

— Аж три! Це конкурс молодих піаністів пам'яті В. Горовиця. Для мене, як композитора і постійного члена журі, ті два тижні роботи просто незабутні. Друга подія — міжнародний музичний фестиваль «Київ музик фест». Йому я віддав 10 років свого життя. І третя —поїздка до США з новими лауреатами конкурсу Горовиця. Молоді піаністи відпрацювали в Америці доволі відповідальні концерти: у Нью-Йорку, Вашингтоні, Бостоні. Для будь-якого музиканта то велика честь — виступити у Нью-Йорку. В місті, де за вечір відбувається щонайменше 20 фортепіанних концертів, де грають 10 найкращих у світі оркестрів.

— А власна вершина?

— Був справді щасливий у 1994 році. Я вперше виступав у знаменитому «Карнегі-холі», у Нью-Йорку: диригував оркестром, що виконував мій твір. У залі на три з половиною тисячі глядачів — жодного вільного місця. Уявіть мої почуття на сцені, на яку виходили найвидатніші музиканти планети. Це надзвичайно дорогий момент у житті.

— Яка публіка ходить на ваші заморські концерти, як сприймає українських виконавців?

— Дуже розмаїта. Приміром, у Балтиморі після концерту в наш автобус зайшло четверо поліцейських. Я вже було подумав, що щось сталося. А вони просто вирішили подякувати нам за концерт. А одного разу вгледів у черзі за квитками ну такого вже сучасного молодика(!): з якимось пір'ям на голові, увесь яскраво розфарбований. І як я був здивований, коли побачив його в залі на нашому концерті. Те, що в цього парубка на голові, я бачив, а от що у нього в голові? — то вже загадка для мене. В Україні такої молоді на концертах ми не бачимо, на жаль.

— Схоже, вона надає перевагу естрадним концертам. Кажуть, ви негативно ставитеся до сучасної естради...

— Це велика неправда. Були часи, коли грав в оркестрі ресторану «Москва». Ми тоді були студентами, підробляли, збиралися ночами, влаштовували джемсейшени із джазменами — мені це й тоді подобалося. Я грав і нині граю джаз, писав і естрадну музику, і для кіно. Та все те минулося, тепер маю свої смаки в музиці.

— А новорічну ніч теж проведете «на власний смак»?

— Мій син Кирило вчиться у Віденській вищій музичній академії. Він симфонічний диригент, закінчив нашу київську консерваторію, а тепер там — у магістратурі. Та оскільки Кирило людина активна, має деякі нагороди, то зумів накопичити трохи коштів і тепер запрошує нас до себе зустріти Новий рік. Може, так і станеться: зберемося навколо віденської ялинки усією родиною.

— Про який подарунок мріє сам композитор Іван Карабиць?

— Про душевний спокій (сміється)... Хочу мати більше часу для музики і менше — дрібноти.

Інтерв'ю взяла Алла РОМАНЧУК.

На стар

Щоб торкатися
прадідусів. Щоб при
рознити на цих маш
ки минувшини, варт
Андрія ЧЕХОВСЬКО

— Зосередимося спочатку
ших роботах: «Метаморфоз
століття» та «Міленіум» (На
Авт.)...
— Придивіться. В цих с
— зв'язок між учора та завт
ліття — шалена індустріаліз
людини у космос. Вистачи
трьох поколінь, щоб з'яви
п'ютери, які імітують реаль

волае

— І почути йо
директор ПівденНД
заслужений праців
раїни Євген Павло
казка...

Трагедія розгортається
чистою перлиною. Воно
бруду несе в нього Дуна
Європи. Тому так катаст
почастішали її щорічні «
ків. Так зване «живе жит
рів верхнього шару, реш
За 30 останніх років у
живих організмів, з яких
розмаїття можна тіл
урожай», що гриміла
неральні добрива. Та й
тонн ртуті, 5 тонн свинц
нічно-західний регіон, к
вих чеків Північно-Крим
ний забруднювач Чорно
ремий розділ у справі де
та. Щороку її розливают
ні такий короткий, що в
собі смертельну дозу от
родних експертів, еконо
чення рибного промисл
500 млн. доларів щороку
щастило: вона тут утрич
— А от Азов, кажуть,
— Так. Це світовий
риби... Унікальні рибоп
ня.
— Нині стрілка маят
смертельно хворе, але вж
ля, залежить від нас. Змі
— Блискавично. Адже
во розмножується рапан
триць. 10 років тому пр
гребневик, який з'їдає в
ли спеціально, це тепер
Про надзвичайність
чення популяції дельфі
Утішає тільки те, щ
рідного для України,
Румунії, об'єднало різ
неоціненний скарб.
проект його порятунк
приєднався Світовий
парламент. У наступн
гаслу, яке записав у
ського судна «Академі
ник глибин Жак-Ів К
захисту морів!»

«Щоб наша доля нас не цу

МИР ВАШОМУ ДОМУ!

СІМ'Я

Лисичка, Зорро та інші

> «Кожна зірочка снігу нам буде в очах,
> Наче справжняя зірка зоріти».
> Леся УКРАЇНКА.

Передчуваючи близькість зимових забав, «Сім'я» налаштувалася на розмови про містичне, казкове, фантастичне. У такому ось настрої ми поцікавилися у відомих людей, де вони зустрічатимуть свято? І попросили відповісти на три запитання:

1. Яка казка асоціюється у вас із зимовими святами?
2. Якими казковими героями ви бачите себе та членів вашої родини?
3. На що казкове ви чекаєте від своїх близьких у 2000 році?

Ані ЛОРАК, заслужена артистка України (Новий рік святкуватиме у Ялті з мікрофоном в руках).

1. «Дванадцять місяців», зима і проліски — таке чарівне поєднання.

2. Дуже подобається героїня з «Красуні і чудовиська». А щодо тих, хто навколо мене, то вони схожі на персонажів з «Білосніжки і сім гномів» — це гномики, яким я роздаю завдання, а вони їх сумлінно виконують.

3. Я реально дивлюся на речі, тому й очікую реальних результатів. Й оскільки ми почали тісно співпрацювати з Ігорем Крутим, то у наступному році планую підкорити естрадний олімп СНД — це та мрія, яка обов'язково здійсниться.

Валентина СТЕПОВА, солістка Національної опери, народна артистка України (поворічну ніч проведе в сімейному колі):

1. З балетом «Лускунчик».

2. Можливо, я — Попелюшка на балу. Мій чоловік Ігор — «добрий Фей». Синочок? Він нещодавно грав в одній казці роль Блазня — в позитивному розумінні слова. Це — образ людини мудрої, непростої. Думаю, це в ньому закладається.

3. Хочу, щоб ми жили в любові, щоб знаходили час для спілкування. В цьому і полягає щастя, казковість. А газеті та її читачам бажаю, щоб усе погане залишилося в минулому, щоб забулося все неприємне.

Зоряний бліц

Ольга СУМСЬКА, заслужена артистка України (ймовірно, зустріч Нового року поєднає з роботою):

1. Швидше — з улюбленими фільмами радянських часів. «Мама», «Карнавальна ніч», «Іронія долі» — власне, це теж казки. На жаль, після них нічого кращого не знято.

2. Дочка Антоніна за гороскопом — Білий Кінь, вона збирає фотографії konячок з лошатами. Я — Вогняний Кінь. Чоловік Віталій — Кролик (Кіт), до того ж дуже спортивний. Уявляю його пухнастим зайчиком з вушками. Тож дві конячки і зайчик під ялинкою — здається, симпатична компанія.

Узагалі хотілося б карнавальної ночі. І у ці чарівні години мати якийсь надзвичайний вигляд. Та про казку найчастіше доводиться лише мріяти... Досі літаю уві сні. Щось подібне до відчуття польоту виникає й на сцені. Це теж —незрівнянна казка.

3. Коли була маленька, рахувала роки до наступного тисячоліття, і мені здавалося, що це так далеко. І ось — ми на зламі. І, відповідно, мріється про щось неймовірне.

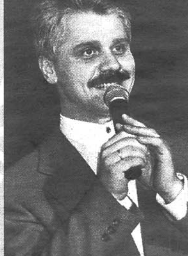
Для мене було б казкою, якби вся наша велика родина зібралася в одній виставі, приміром, у «Наталці Полтавці». Вийти на сцену разом із батьками, які зіграли понад 150 головних ролей!

Хочу, щоб наступного року мій чоловік вийшов з моєї тіні. Він дуже талановитий. Зичу йому творчого злету: хай скаже своє слово в мистецтві. Від дочки чекаю слухняності і гарного навчання.

Павло ЗІБРОВ, народний артист України і незмінний лідер партії любителів жінок (зустріч Нового року із затишного сімейного кола плавно вихлюпнеться у веселі походеньки по друзях аж до ранку):

1. «Білосніжка і сім гномів» — улюблена казочка доньки Діани стала не байдужа і мені.

2. Над цим ніколи не думав, та в усякому разі не Змій Горинич. Цей персонаж, мабуть, має бути героїчним. Може — Зорро?! Зібров-Зорро, здається, звучить... А донечка, безперечно, принцеса.

3. Ні від кого нічого не чекаю. Єдине — від Бога, щоб обдарував Україну «казкою» про благополучне життя. Зрештою, ця казка втілиться в життя. Так буде, треба лише працювати.

Олександр ПОНОМАРЬОВ, співак, заслужений артист України (зутрічатиме Новий рік у горах Словаччини):

1. Чомусь — не з казкою. У мене швидше запахові асоціації. Ялинка, мандарини, алкоголь...

2. Себе — Дідом Морозом. Стосовно дружини у мене багато варіантів. Старшу дочку Зою уявляю Лисичкою, молодшу Женю —Рибкою.

3. Зустрічатимемо Новий рік на лижах. З сім'єю та друзями. Якщо повернемося звідти цілі і неушкоджені, це і буде — найкраща казка.

Записали Ольга КЛЕЙМЕНОВА, Алла РОМАНЧУК.
Фото Юрія ВЕНГЕРЕША, Михайла ЛІВАНДОВСЬКОГО, Володимира СТРУМКОВСЬКОГО.

Гороскоп

Про вельми особисте. І — про гроші

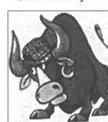
Овен

Зірки обіцяють вам чимало незабутніх тижнів кохання. Найкраща пора очікує вас вже на початку року. Не виключений шлюб. А коли вже маєте родину, ваші стосунки набудуть другого дихання. Самотнім слід бути особливо обережними щодо нових знайомств.

У фінансовому відношенні все у вас буде гаразд. Покладіться на вашу інтуїцію і не бійтеся ризикувати. Та не втрачайте голову.

Телець

У травні очікується емоційне піднесення. Завдяки заступництву Венери, кохання цього року буде вдосталь. На вас чекають ніжні і пристрасні дні з вашим супутником. Беріть ініціативу в свої руки — партнерові це сподобається. Самотнім зірки радять використати всю свою чарівність і сміливо заводити знайомства. Рік сприятливий для укладання шлюбів, купівлі будинку, квартири, ремонту. А також — для реалізації фінансових проектів.

Близнята

Самотнім цього року зірки дають зелене світло. Не втратьте свій шанс — все залежить тільки від ваших запитів і бажань. Ті, хто зважиться одружитися, знайте: союз буде міцний. Хоча ви не застраховані від сімейних криз. Постарайтеся не викликати ревнощів у партнера, будьте з ним ніжні і щирі. Фінансових проблем не матимете. Може пощастити у лотереї.

Вільна тема

Пора змінити код на замку епох

Спочатку одиницю підвищать до двійки. А потім три пухлі дев'ятки, до яких звикли протягом року, пихато настобурчаться, позбудуться зайвих гачечків-хвостиків. І — перетворяться на ідеально овальні нулі.

Не місяць, не два ми ділилися між собою острахами: а що як дев'ятки запручаються, і замість того, щоб округлитися, перевернуться на 180 градусів? Тобто створять апокаліпсичну комбінацію з трьох шісток.

Та оптимізм перемагає все! Навіть найстрашніші пророцтва. І саме з такою впевненістю всі ми та наші найрідніші люди вступатимемо в рік наступний. Драконячий, кажете? Нічого. Хай прийде до вас це міфічне створіння з найдобрішими намірами! А разом з ним у ваші домівки завітають щастя, посмішка, здоров'я і успіх!

Ваша «Сім'я».

«Час не спиняється».
Марко ВОВЧОК.

«Немовби всі вони раптом торкнулися безмежності часу і його гармонійних законів».
Олександр ДОВЖЕНКО.

Хроновежа

В іншу реальність — через дванадцять «бем»

Запитання на засипку: який годинник показують по УТ після привітання Президента? У тім і справа, що ніякий! У кращому разі — стоїть собі якийсь кімнатний годинничок і «бемкає». Слово честі, шкода. Бо є у нас свій «Біг Бен», — той, що у столиці над майданом Незалежності, на башті Будинку профспілок.

От і пішла я до фахівців, які обслуговують цей годинник. Дитяча цікавість взяла гору: що ховається усередині електронного велета? І от разом з начальником інформаційного комплексу ТОВ «Радолта» Дмитром Ямцуном ми здираємося нагору, як тут кажуть, «93-ма сходинками».

Зсередини годинник — це кількаярусна споруда. Перший — нижчий — цікавий насамперед для фахівців. Тут стоять ряди трансформаторів та іншої техніки. За їх допомогою сигнал з комп'ютера передається на електронне табло. Є тут один експонат, гідний музею —велика клавіатура. За її допомоги вручну (колись процес займав півдня!) набирали світлову картинку.

З другого ярусу можна потрапити на чотири балкончики. На них — колонки-гучномовці. Вони, власне, і відтворюють оте «бем»-»бем». А раз на годину виводять: «Як тебе не любити, Києве мій!». Ще там є градусники. За ними відстежують температуру повітря. Третій ярус — знахідка для людини з фантазією. Це — зворотний бік казки, годинник «навпаки». Обплетені дротами величезні стіни-«стільники», складені з близько 200 тисяч лампочок, перед кожною з яких — червоний світлофільтр. До слова, коли будували башту на Будинку профспілок, 120-вольтні лампочки для годинника везли аж з далекої Киргизії: їхня конструкція давала можливість отримувати зображення, яке було видно з відстані в 1 кілометр.

Бригада з семи осіб обслуговує годинник, а також програмує його роботу. Фахівці не приховують: частина лампочок потребує заміни. Уже є програма модернізації годинника: тут можна встановити кольорове телевізійне табло, з якого можна було б вести в ефір живі репортажі. Коштує це задоволення близько 1 млн. доларів (плани на XXI століття).

Служителі механізму-велетня впевнені: від годинника за бажанням можна було б вести прямий репортаж у Новорічну ніч. Зазначимо, що на відміну від попередніх новорічних святкувань, коли годинник «завмирав» о першій ночі, цього року він працюватиме до самого ранку.

... Самотньо височить машина часу в зоряному небі, а всередині неї охороняють таємницю живі люди. Щоб нічого не зіпсувалося. І настав Новий рік.

Анастасія ПЕРЕПЕЛИЦЯ.

Старійшини

115-й рік Марія Борисова топче ряст і каже: «До революції я цвіла і пахла»...

1900 рік вона зустріла в російському, а 2000-й зустріне сьогодні опівночі в українському селі.

До восьми років «шикувала в діда з бабою», а потім пішла працювати на хазяїв. І хоч як було важко в наймах, «до революції жилося мені краще, я цвіла і пахла». Дівчинкою кілька років служила нянькою у попа. Він з матушкою виховував 13 дітей. У сім'ї отця Сергія і зустріла Марійка 1900-й.

Коли бабі Марії виповнилося 96 років, поїхала вона на батьківщину насінням торгувати. І, не повірите, зустріла випадково отця Сергія. Втім, доля може звести будь-кого і будь-де. Світ тісний. Важко уявити, щоб літня жінка з мішком на плечах у такі мандри пустилася.

— А що тут дивного, коли мама у прямому розумінні вік пропрацювала, — каже донька Ніна.

Сьогодні в селі багато хто пам'ятає, як 100-літня баба Марія, «отаманша колгоспного поля», возила на підводі овочі в сусіднє село на продаж.

«На все воля Божа», — любить повторювати бабуся. —Народила я дванадцятеро діток, та, на горе своє, десятеро пережила.

Нам пощастило: в день приїзду у баби Марії гостювала донька Валентина з Черкас. Ще кілька років тому мати сама відвідувала її та онуків. Тепер не в змозі по хаті пройтися.

Доглядає її Ніна Іванівна, «наймолодша пенсіонерка», яку баба Марія народила в... 51 (!) рік. На все воля Божа.

— Як потрапила в Україну? Тікали з чоловіком від розкуркулювання. Він був із заможних селян, мав чимале господарство, ларьок. Оте все ми залишили і подалися на Єлисаветградщину.

Тут відносно легко пережили голод 33-го («нас, переселенців, щадили, нічого не відбирали, отже, голоду ми не знали»). Війну з німцями пам'ятає лише по офіцерах-постояльцях («спочатку в хаті хфашисти жили, а потім червоні командири»).

Перша світова війна, як і громадянська, обійшла Марію Борисову стороною. Зате застрягла в пам'яті одна дореволюційна картина.

— Усіх жителів села, пам'ятаю, вигнали на майдан, на якому стояв довжелезний збитий із нетесаних дощок стіл. На нього вклали чимало солдатів, що чимось провинилися, і на наших очах періщили різками.

Скільки тих бідолах було, старенька не знає. Вона жодного дня за партою не сиділа, а навчив грамоті її, заміжню молодицю, чоловік («щоб листи його з армії сама читала»). До речі, «на побивку» хлопець приїжджав частенько. Варто було Марійці з'явитися із сальцем-ковбасою перед очі його командирів, як солдату давали короткострокову відпустку. Після кількох таких побачень відчайдушна молодиця народжувала по дитині. На щастя і радість.

— Коли заміж виходила, щасливою була. Весілля вийшло на славу. Свекруха подарувала мені фетрові боти, овечу шубу, гору подушок.

Її життєва філософія складається з двох слів: «Працювати треба!».

— Тепер відлежуюся за всі свої 114 років, — зі сльозами на очах каже жінка. — Досі не знаю, що таке лікарняне ліжко.

Хвороби свої виганяла молоком, маслом і медом («закупорку вен хріном вилікувала»).

Хто такий Кучма, баба Марія не відає, про Міченого знає із Біблії, а «при Прежньому жилося краще».

— Тепер ми тонко живемо.

Можна уявити стан селянки, коли донька їй сказала, що біля хати стоять три «легковушки» з районним начальством», що воно привезло пенсію за два місяці, що вигрузили машину вугілля! І все це — з нагоди її дня народження, 114-річчя.

— Такого не було ще, — зізнається Ніна Іванівна. — Після публікації в «Голосі України» допомогли і моїм онукам у Кіровограді.

Шкода, що тільки після виступу газети помічають людей, які свій вік віддали праці на дітей і державу.

Утім, цей докір аж ніяк не стосується керівництва місцевого колгоспу, зокрема голови Тамари Іванівни Спориш. Вона постійно допомагає.

Чого ж не вистачає Борисовим для «повного» щастя?

— Балона скрапленого газу, — серйозно відповіла оптиміст від Бога баба Марія.

Хай вам щастить, велика Матір-селянко!

Іван ІЛЛЯШ.

с. Рівне Новоукраїнського району Кіровоградської області.

Фото Олександра МІРОШНИЧЕНКА.

Дитина-2000

Золотий зливок на перший зуб

Алла О. чекає первістка буквально з дня на день. Про те, що її син може бути першою дитиною, яка народиться в Україні 2000 року, Алла почала замислюватися тільки тепер. «З одного боку, увійти в історію приємно, а з другого, мені не хотілося б, щоб наші маленькі родинні радощі стали надбанням громадськості, — розмірковує майбутня мама. — Мені б не сподобалося, коли б з новонародженим фотографувалися президенти або прем'єри. Тим паче, що нині ходить грип».

«Дитина-2000». Яка вона буде? Важко сказати. У найвигіднішому становищі японці, бо вони перші зустрінуть 2000-й. Найчастіше жертву акції обирає ООН суто символічно, як шестимільярдний мешканець Землі родом із Боснії.

Подейкують, що мер Києва начебто теж не залишиться байдужим до появи на світ киянина-2000. Однак у міськадміністрації на запитання «ГУ» відповіли, що про подарунки щасливій родині поки нічого не відомо. А ось перша дитина, яка народиться в сім'ї мешканців Харкова, одержить у подарунок від міста однокімнатну квартиру і золотий зливок вагою 10 г. Окрім того, всім дітям, котрі народяться цього дня, подарують пральні машини «Малютка» і срібні зливки у 100 г.

Тож, можливо, список подарунків від Омельченка буде оголошено пізніше, щоб не спокушати майбутніх батьків, які можуть і поквапити природу. До речі, про втручання в таїнство народження чимало казали й тоді, коли світові офіційно сповістили: одержати дитину на Новий рік усі бажаючі можуть, завагітнівши 27 березня.

Яна СТАДІЛЬНА.

Гороскоп

Про вельми особисте.

Рак

Кохання чергуватиметься з малоприємними періодами. Та під час душевних переживань не замикайтеся в собі: зустрічайтеся з друзями, займайтеся улюбленою справою.

На початку року неминучі фінансові втрати. Та з лютого і до кінця першого півріччя зірки обіцяють непоганий зиск. Не програєте, вклавши гроші в житло.

Лев

У подружніх стосунках може настати розлад. Доведеться переглянути своє життя, спробувати почати все заново. З серпня зростуть шанси одружитися чи поповнити сімейство. Рік обіцяє небачені прибутки.

Діва

Наступного року не уникнути тісного зближення з протилежною статтю. Венера допоможе виявити глибоко приховані почуття. Щоправда, успіх багато в чому залежатиме від того, наскільки уважно ви поставитеся до свого партнера. Довіра і взаєморозуміння зміцнять ваші відносини. Рік дасть вам можливість виправити хистке становище, зробити ремонт удома.

«Займатися політикою в наших умовах — це щось абстрактне. Іноді щось абсурдне».
«Це... — і казка, і ява».
Із розмов з народними депутатами.

«Тепер ми вже дорослі діти...»

Романтики і прагматики, фантазери й реалісти. Патріархи й молода генерація української Великої Політики, яких знаємо вже шанованими, солідними й серйозними народними обранцями. А вони, як і всі ми, родом з однієї цілком аполітичної країни, в якій дерева здавалися такими великими, а мрії такими здійсненними... Спробуйте впізнати їх у дитячих та юнацьких спогадах.

1.

— У мене все життя казка: перше заміжжя було казкою, друге заміжжя — ще однією. Казка триває, відколи народила доньку.

Одного разу в дитячому садку я була Снігуронькою. Мама шила мені сукенку за дві останні ночі перед святом. Удома доводилося довго сидіти на примірках, бо тоді в сім'ї не було грошей, щоб десь замовити вбрання. Хоча сім'я була ніби забезпечена, тато — військовий. Добре пам'ятаю гуртожиток військової академії, довжелезні коридори, по 40—50 кімнат, одна кухня на всіх. Після цього була ялинка, я — Снігуронька, яка відчувала себе принцесою.

Кожного Нового року завжди стараюся зробити щось незвичайне. Торік святкували з друзями далеко за містом, на хуторі, де влаштували лицарські бої, карнавал і футбол. Без казки і романтики взагалі нема життя.

2.

— Щоб щасливіше жити, треба вміти фантазувати. Казка — це не просто фантазія, це життя, світ для кожного.

Коли моя донечка була маленька, я їй придумував казки. Багатосерійні, на 10—12 серій. Інтригував на якійсь кульмінації, щоб вона чекала наступного дня. Я любив і люблю казки. І в дитячі роки, і потім любив фантазувати. Казка і в дорослої, і в малої людини розвиває логіку. Фантазія — кругозір мислення і взагалі діапазон поглядів на саме життя. Думаю, хоч би яка людина була велика за своїм інтелектом (не кажу — за посадою), прочитавши, приміром, «Дитячу енциклопедію», дуже багато почерпне для себе того, про що навіть ніколи не здогадувалася.

3.

— У дитинстві перед кожним Новим роком були мрії і про отримання подарунку, і про дитячі привілеї чи радісні відчуття. Безперечно, частина з них стала реальністю. Тепер ми вже дорослі діти і теж мріємо багато про що.

Хоча взагалі я прагматик і реаліст. Якби років 8—10 тому хтось сказав мені, що займатимуся політикою, просто не повірив би. І відповів би, що це — диво, до якого ніколи не матиму можливості доторкнутись. Я завжди був прихильником конкретних дій. А займатися політикою в наших умовах, у нашому житті — це щось абстрактне. Іноді щось абсурдне. І тому перебуваю в політиці з намаганням усе-таки внести конкретику в життя. Як тільки відчую, що ця конкретика втрачається, зроблю для себе однозначний висновок: мені треба виходити з цього дива і повертатися до тих справ, у яких весь час мав успіх.

Ностальгійні загадки

4.

— У мене не було казок у житті. Але й не проза. Коли подорожував, скажімо, в Самарканді, Єрусалимі, Ріо-де-Жанейро, йдеш і здається, що все довкола нереальне. В дитинстві завжди уявляв космос, відкриття нових планет, але космонавтом не став. Утім, не бачу себе з цього боку обділеним, бо завжди робив те, що хочу і що приносило задоволення. Кожна людина сама собі робить настрій. Немає таких розваг чи ігор, що могли б полонити людину і, в підсумку, задовольнити. Так, є рулетка, карти, але все це лише спустошує. Насправді людина може створити собі настрій, лише коли любить себе і чогось шукає. Хоча не можу сказати, що не люблю ігри. Політика — це гра, і я повинен бути гравцем. Це моя професія.

5.

— Мій найпомітніший спогад — це 9 травня 1945 року, коли йшли до школи ще в стані війни. А директор, котрий безруким повернувся з фронту, раптом заплакав і оголосив, що війна закінчилася. Це був для мене найсвітліший день, і казка, і ява. Я хліборобського роду і не маю схильності до нереальних візій. Але суто по-людськи хочеться, щоб на нашому притемненому нині селі не поморгували свинцевим відсвітом телеекрани, які пропагують насильство, збоченство, гроші, за які можна все купити і продати. А щоб, як колись, люди почали увечері збиратися і співати пісень. І зрозуміли, що вони не роботи.

6.

— Дитинство у мене не пов'язано з казкою. Воно було суворою дійсністю. Це були важкі роки. Діти мріяли про казку, але ситуація в державі була дуже напружена: репресії, а потім війна, евакуація. У нашій родині не могли відзначати новорічні свята так, як годиться, у матеріальному плані.

7.

— Пам'ятаю своє перше сприйняття справедливості і несправедливості. Коли мені було чотирип'ять років, перед Новим роком випав дуже великий сніг, що сягав, як тоді здавалося, аж під стріху. Це було диво природи. Я радів, грався з собаками, кішками, возився з санчатами. Але раптом — різке потепління, і практично за ніч, коли прокинувся, снігу не стало. Це був такий вражаючий удар по моїй дитячій психіці, прояв вищої несправедливості. Ніби цю казку, цей прекрасний сніг, це диво якісь злі сили забрали у мене, дитини. Я довго допитувався у батьків, як це могло статися.

Я завжди мрійник. Виріс на традиціях, що перед Новим роком треба у щось вірити і щось загадувати.

До спогадів спонукала Юліана ШЕВЧУК.

Знімки з особистих архівів наших героїв. (Недогадливі, відповіді — хто? де? — шукайте в цьому номері).

Гороскоп

І — про гроші

Терези

Дотепність та інтелект не тільки надають упевненості, а й здатні зачарувати буквально всіх. Тому самотність Терезам не загрожує.

В новому році з фінансами ви — щасливець. Можете сміливо брати участь у лотереях і розіграшах, а за гроші, що з'явилися зненацька, купуйте рухоме й нерухоме майно.

Скорпіон

У новому році з'ясуйте для себе, що насправді для вас дороге у ваших стосунках з коханою людиною. Поясніть партнерові чітко й зрозуміло, чого ви прагнете. Покажіть, що ви цілком у владі пристрасті.

Вас переслідуватимуть думки про грошові операції. Не приймайте поспішні рішення. Матимете нагоду влаштуватися на високооплачувану роботу або стати співзасновником фірми.

Стрілець

Якщо ви очікували змін у житті, вони настануть саме цього року. Народжені у другій половині грудня відчують зміни на краще вже на початку року. Решті Стрільців слід набратися терпіння й до жовтня не приймати важливих рішень щодо сім'ї. Це не означає, що ви перебуватимете у сумному настрої. Аж ніяк. Ваше особисте життя обіцяє бути хвилюючим і різноманітним. Успіх і зиск очікують на тих, хто народився в останні п'ять днів знакового циклу.

«У кожного свята свої символи, свої ритуали». Поль ГІМАР.

«Це був сімейний ритуал». Юрій СМОЛИЧ.

Шумовиння днів

За нас, улюблених. За аристократів!

Згадайте свої шістнадцять років: що зі спиртного було на столі? У мене, уявіть собі, — нічого. Пляшка шампанського з'явилася, як кролик зі шляпи фокусника. В дім вона потрапила контрабандою, тобто під полою піджака однокласника, зігріта його розпашілим тілом. Це було особливе шампанське. Шампанське-натяк, що діти вже виросли. І відкривали його дуже демонстративно, просто на очах у батьків. Напевно, саме тому йому передалася вся енергія тих, хто зібрався за столом, і постріл пролунав як гарматний залп. Спочатку на стелі повисли сталактити. Рятуючи ремонт, переляканий революціонер опустив пляшку нижче... просто туди, де стояли зніяковілі батьки. Але після душу з шампанського вони зрозуміли натяк. На столі з'явилася перша легальна пляшка спиртного.

Постріл шампанського... Страшно подумати, що вперше його почули наші пращури ще на початку XVIII століття. Достеменно відомо, що виготовляти шампанське розпочали у Франції, звичайно, в Шампані. На довгі роки воно затьмарило славу всіх інших вин. У «Торговельному словникові» Саварі (1762 року) шампанське стоїть на першому місці. А через кілька років з'явився перший крилатий вислів, присвячений цьому шипучому напоєві: «Одним духом випити шампанське». Якщо вірити «Повчальному словникові» 1768 року, це був наймодніший вислів «серед людей гарних манер, що демонструють квапливе ковтання».

Але чому за сьогоднішньої розмаїтості саме шампанське п'ють з нагоди найурочистіших подій? Відповідь на це запитання знову треба шукати в історії. В XVIII столітті новомодний напій був надзвичайно дорогий. Зазвичай, пляшку чи дві відкривали з нагоди дуже великого свята. Ще пізніше цим напоєм (суто символічно, одним келихом) у найкращих будинках починалися бали.

А чим відзначали свята до появи шампанського? Горілкою? Аж ніяк ні. Її (завважте, не в Росії, а в Західній Європі) почали виготовляти тільки в XVI столітті. І до початку XVIII століття «аква вітою»... лікувалися. Приймали по кілька крапель на день як засіб від хвороб серця, травлення, водянки і навіть паралічу. І тільки на початку XIX століття «долікувалися» до такої міри, що в тій самій Європі почали казати, що було б непогано приборкати зеленого змія. Отож нема чого звинувачувати Росію, там лишень дуже полюбили міцний європейський напій. А от в Україну горілка справді прийшла від північного сусіда. До речі, мешканці Західної України можуть підтвердити, що до 1939 року в селах не гнали самогон. Бо просто не знали, що це таке. В Україні селяни відзначали знамениті події наливками, медовухами (вони й були їх першовідкривачами), пивом і... квасом (які, за припущеннями деяких істориків, прийшли до нас із заходу і зі сходу).

Та чи не все одно, де, ким і коли були вигадані шампанське, горілка, пиво... Головне, що вони є. І те, що, підіймаючи в новорічну ніч келиха, ми загадуємо найзаповітніші бажання і п'ємо за фортуну з надією, що вона не відвернеться від нас у наступному році. Ми п'ємо за Новий, 2000-й, щасливий рік!

Наталя ФІЛІПЧУК.

Гайда в гості!

Друже-маско, я тебе впізнаю!..

Вони десятиліттями збираються разом на Новий рік і на щедрий вечір. Проблеми, кризи, інфляція, мінімальні зарплати чи пенсії — ніщо не стає на заваді веселому дійству.

Розрекламовані супер-тури для зустрічі Нового року викликають у галицької інтелігенції сміх і кпини: Багама-мама не врятує від нудьги. А мірилом «крутизни» святкового столу і забави є лише фантазія і власна творчість...

Знаю подружжя Олександру Смеречанську, вчительку музики, і Любомира Біласа, лікаря-педіатра, енну кількість років. Пані Леся — на пенсії, вже й онуки підростають, але за будь-яких обставин незмінним залишається її кредо: життя — це пісня. Вона буває весела, сумна, лірична, але завжди прекрасна, якщо не фальшивити. Господиня наділена дивовижним умінням робити свято «з нічого». Навіть дизайн її кухні засвідчує, що кулінарія, яка для багатьох жінок перетворюється на тягар (мовляв, спробуй придумати щось оригінальне за такої дорожнечі продуктів), може бути святом душевного комфорту. Навіть скромну кашу і салат вона подає в найкращому посуді, з квітами, вишуканими серветками, фантазійними приправами.

У грудні вона виймає свій особливий записник, де занотовує жартівливі вітання, фрагменти сценарію або хохми. Тридцять п'ять років збираються разом вісім подружніх пар — лікарі, художники, педагоги, — щоб посміятися досхочу з самих себе і з життя. Тривалий час місцем зустрічі була майстерня художника, куди сім'ї приходили зі своїми почастунками і напоями. «Перепустка» незмінна: кожна пара показує «номер» (неодмінно в кумедних костюмах), пропонує страву і вітання. І ніхто не соромиться бути смішним. Скажімо, пані Леся, невисока тендітна жінка, грала роль діда Мороза, а її високий чоловік був Снігуронькою.

Традиційний «прикол» — упізнати із зав'язаними очима свою дружину по руках, а чоловіка — по ногах. На дотик... Найоригінальніша страва, найсмішніший «номер» чи тост нагороджують призами.

Тепер все-таки про ціни. Скільки грошей має витратити нині кожна пара для свого внеску? — цікавлюся у пані Лесі.

— Двадцять гривень цілком вистачить, — вважає вона. Хіба обов'язково смажити шашлик? Запевняю вас, що налисники, начинені квасолевим пюре під грибним соусом, — надзвичайно смачні, недорогі і можуть стати окрасою святкового столу. Білу квасолю треба розтерти, підсмажити на маргарині з цибулею, додати «Вегети», перець.

Для соусу: відварити сто грамів сушених білих грибів, посікти їх, підсмажити з цибулею, змішати з юшкою, додати склянку сметани і столову ложку борошна, довести до кипіння і — смачного!

Рогалики «Пушок» та інші страви від пані Лесі свого часу дістали міжнародне визнання. Вона гостювала якось в одній польській родині разом із подружжям Кваснєвських. Дружина майбутнього (на той час) Президента Польщі докладно записала рецепти пані Лесі.

Випробуйте й ви два її рецепти солодких сюрпризів. Вони цілком доступні і пенсіонерам, і студентам. Хочете бути «сніговими королевами» в новорічну ніч — будьте!

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

Львів.

На знімку: Олександра Смеречанська з онуком біля прикрашеної ялинки.

Ласощі від пані Лесі

Рогалики «Пушок»

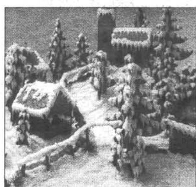
Одну пачку вершкового маргарину, три жовтки, півсклянки сметани, дві склянки борошна, одну десертну ложку оцту, ваніль посікти ножем, покласти на ніч у холодильник. Тісто розділити на вісім частин. Кожну з них розкачати на 8 трикутничків. Відтак — змастити кремом і виліпити «конвертики».

Для крему: збити три білки із склянкою цукру і краплиною лимонної есенції. На кожний клаптик тіста покласти половинку або четвертинку грецького горіха, покрити кремом і загорнути. Випікати 35—40 хвилин при температурі 200 градусів.

Торт «Снігова королева»

125 грамів цукру, три жовтки, чотири столові ложки гарячої води, ванільний цукор збити в міксері, додати 125 грамів борошна, три збиті білки, легко вимішати і викласти в тортівницю. Випікати 20 хвилин.

Для крему: три жовтки, сік одного лимона, склянку цукру, дві столові ложки картопляного крохмалю. Цю суміш поступово вливати в окріп (дві склянки), охолодити і викласти на бісквіт. Потому три білки збити із трьома ложками цукру, лимонною есенцією, викласти на торт і підсушити 3—5 хвилин у негарячій духовці.

На знімку: торт можна прикрасити вишукано, винахідливо.

Як це було

Шампанським каші не зіпсуєш!

Чи є люди, які не п'ють шампанського? З'ясовується, так. Нещодавно газета «Комсомольская правда» розповіла про Ольгу Іванівну Багімову. В роки війни, за три місяці 1942-го, разом з кількома тисячами мешканців Севастополя вона випила більш як 100 літрів марочного шампанського. «Спочатку було таке відчуття, що кожного дня відзначаємо Новий рік, — пригадує 88-річна Ольга Іванівна. — Потім бачити ці пляшки не могли. За ковток звичайної води ладні були віддати цілий ящик шампанського».

У березні 42-го бомбардування Севастополя не припинялися, і жителі рятувалися у величезних штольнях... заводу шампанських вин, розташованого у передмісті. Спочатку мешканці штольні набирали воду з невеликої криниці, але потім німці почали її обстрілювати.

Невдовзі під час варіння на літр води почали додавати чверть шампанського. Потім — половину. А тоді цілком перейшли на шипучий продукт. На шампанському готували юшку, додавали його в борошно і смажили хліб. Навіть картоплю варили в шампанському. По-справжньому смачними були тільки... оладки.

Шипучкою промивали рани, дезинфікували медичні інструменти, вмивалися, купали дітей і навіть прали... Чи треба казати, що всі з ранку до вечора ходили напідпитку.

Востаннє Ольга Іванівна пила шампанське 1945 року, за Перемогу. А відтоді на Новий рік — тільки горілку або кримське вино.

Відповіді для недогадливих **(див. на 9-й стор.)****:**
1. Інна Богословська. 2. Олександр Ткаченко. 3. Віктор Медведчук. 4. Віталій Кононов. 5. Борис Олійник. 6. Геннадій Удовенко. 7. Василь Онопенко.

Гороскоп

Про вельми особисте. I — про гроші

Козеріг

Ви з легкістю отримаєте в партнери того, на кого накинули оком. А колишні стосунки оновите свіжим почуттям. У вільний від кохання час будете ініціативні й сповнені нових ідей. До серпня можете сміливо здійснювати різноманітні проекти. Якщо в першому півріччі нахлинеться вигідна справа, ретельно усе зважте.

Водолій

Без несподіваних змін і неспокою вам не обійтися. Особливо це стосується тих, хто вже зв'язаний сімейними узами. Протягом першого півріччя криза у стосунках буде змінюватися успіхами в коханні. Для фінансових операцій і капіталовкладень особливо вдалим буде вересень.

Риби

Перша половина року вдала і для кохання, і для роботи. Щоб стосунки з партнером складалися якнайкраще, гасіть у собі ревнощі, не мучте себе підозрами. Проблеми слід розв'язувати одразу, але спокійно, підпорядковуючи пристрасті розумові. Вам неодмінно посміхнеться удача. Та вкладаючи капітал, маєте бути переконані в успіху. Лише тоді одержите непоганий зиск.

ому «Харлеї» – до симбіозу мистецтв

их епох, достатньо колекціонувати мотоцикли ...ити дитинство та старість планети, треба бо... х часи і простори. Щоб залишати по собі зліп... ти скульптором. Усе сказане — про

...их ва... ...улого ...ах. — ...птурах ...Х сто... вихід ...хось ...ком... А ту добу, що настане, ознаменує панування духовного.

— Які трансформації відбулися у скульптурі протягом насиченого ХХ?

— ХХ століття у скульптурі було органічним продовженням XIX. Після модерну та експресіонізму революційних поворотів не спостерігалося. Інша річ — індивідуальні мутації, які відбуваються з митцем. Кілька років тому мої твори були заземленіші, тепер — містичніші. Можливо, стали наближені до філософського модерну. І, що цікаво, до античної скульптури.

— Виходить, скульптура наслідує вже пройдене. А може, просто зайшла у глухий кут?

— Думаю, зовсім навпаки. А наступне тисячоліття тим паче запропонує щось нове. Ймовірно, прийдемо до симбіозу мистецтв — живопису, скульптури, музики, танцю...

— Як останнє століття змінило споживача скульптури?

— Люди стали інтенсивніше прагнути інтелектуальних розваг. А отже, і такий специфічний вид творчості, як скульптура, потрапив до поля суспільної цікавості. Нині скульптура — обов'язковий атрибут оформлення житлового чи офісного простору. Це — модно, це — шик.

Після модерну та експресіонізму революції не було

— Ви колекціонуєте старі мотоцикли. Шукаєте точки зіткнення між епохами?

— Я даю мотоциклам нове життя. А вони так чи інакше живлять мою творчість. Утім, нині багато земляк уперто збирають старовину. Повальне захоплення «друзками» минулого свідчить про те, що людство не встигло так швидко адаптуватися до змін.

З ДОСЬЄ. *Киянин Андрій Чеховський навчався в Національній академії мистецтв, закінчив інститут мистецтва в Гданську (Польща). Учасник численних виставок в Україні та за кордоном. 1986 року експонував свої твори у рамках престижного Венеціанського бієнале. Його роботи — у приватних колекціях по всьому світу.*

Розмову вела Ольга КЛЕЙМЕНОВА.

...оре ...про горе

...наша земна місія, — каже ...), доктор біологічних наук, ...рибної промисловості Ук... Губанов. І це, повірте, не

...чах. Чорне море перестало бути ...о жовтим і зеленим. 80 відсотків ...бираючи викиди з усіх 17 країн ...чно скоротилася кількість риби, ...ри», гинуть тисячі тонн молюс...оря — це лише близько 200 мет...жено сірководнем.

...ому морі загинули 60 млн. тонн ...н. тонн риби. Сьогодні про біо...вати почалося все з «битви за ...ді море переповнили мі...вону щороку отримує майже 80 ...тонн цинку. Найбрудніший пів...падають відходи хімікатів рисо...о каналу. В Севастополі голов...ря — Чорноморський флот. Ок...ції морських біоутворень — наф...дають тисячі тонн. Вік риби ни...мирає раніше, ніж накопичить у ...х речовин. За оцінками міжна... втрати від забруднення, скоро...асейні Чорного моря становлять ...а з радіацією нашому морю по...ша, ніж у Балтійському.

...**взі стане другим Аралом?**

... за темпами загибелі всіх видів ...ти — на межі повного зникнен...

...**завмерла посередині: море ще не ...здорове. Куди хитнеться його до...дбудуться швидко?**

...рному морі, крім усього, бурхли...а вже зжерла промисел мідії і ус...а ще одна біда — антлантичний ...олодь риби. Причому його завез...не приховують навіть у НАТО.

...ції свідчить і надто різке скоро...ахунок яких уже йде на тисячі. ...ологічне лихо моря, однаково ..., Грузії, Болгарії, Туреччини, ...аїни у прагненні врятувати цей ...и Причорномор'я вже мають ... фінансування деяких програм ... багато робить Європейський ...исячоліття треба бути вірними ... експедиційного севастополь...вальський» знаменитий дослід... «Об'єднаймо свої зусилля для

Надія Шаховська: у ніч з 20 на 21 січня відбудеться повне затемнення Місяця, яке жителі України спостерігатимуть під ранок.

Земля і Космос. Що було, що буде

Про це наша розмова із зорезнавцем — науковим секретарем Кримської астрофізичної обсерваторії, кандидатом фізико-математичних наук Надією Шаховською.

— З останніх подій — насамперед сонячне затемнення, потім у ніч з 17 на 18 листопада — зоряний дощ, названий метеоритним потоком Леоніди... Парад планет цього разу не дуже вразив, бо в одну лінію ставали доволі слабкі небесні тіла. Саме тепер найкращі умови для спостереження за зорями. Перед Новим роком найяскравіше сяють Марс, Юпітер, Сатурн, у другій половині ночі всіх затьмарює Венера.

Зросла сонячна активність. Це відбувається з періодичністю в 11 років. Нині на Сонці вирують не видні оку потужні спалахи. Остерігатися треба непередбачуваних — зіткнень з малими тілами Сонячної системи, з астероїдами і кометами.

— Майже 100 нових малих планет, відкритих кримськими астрономами, отримали цього року свої імена. В Сімеїзі й Науковому в ХХ столітті відкрито їх понад тисячу (восьму частину відкритих людством за 200 років). Чи не загрожує така їх велика кількість Землі?

— Справді, такі «дрібнички» можуть спричинити на Землі глобальну катастрофу. Відомо, що саме падіння астероїдів і метеоритів 60 млн. років тому зумовило зникнення динозаврів. Та рясність космічних відкриттів не означає загрози для цивілізації. Просто зросли технічні можливості астрономічних спостережень і потужності їх комп'ютерної обробки.

Ось недавно в орбітах віддалених зоряних систем виявлено нові великі планети, остання з яких за розміром перевершила навіть Юпітер.

На сьогодні вже відомо понад 90 тисяч малих тіл Сонячної системи. Більш як 200 з них наближаються на відстань, достатньо небезпечну для життя людства. Але в такому режимі Земля перебуває споконвіку. Про цю небезпеку знали ще древні астрономи, хоч і гадали, що цих тіл значно менше.

— А коли ми навчимося захищатися від його несподіванок, щоб не повторити долі динозаврів?

— Наш військово-промисловий комплекс береться убезпечити від будь-якого трагічного зіткнення космічного масштабу. Але лише за умови, що астрономи вчасно зафіксують падіння небезпечного небесного тіла і зрозуміють траєкторію його лету. Нині найуспішніше працює недавно зниклий, але знову віднайдений міжнародний космічний апарат — орбітальний сонячний телескоп «Соха».

— То що чекає нашу планету в наступному році, столітті й тисячолітті?

— У космічному літочисленні це дуже малий відрізок часу. Значних змін не очікуємо, якщо все триватиме й надалі в рамках космічних законів, узвичаєних віками. У ніч з 20 на 21 січня відбудеться повне затемнення Місяця, яке жителі України спостерігатимуть під ранок. Воно, як і інші відомі астрономам явища, умов життя на землі не змінить.

Не варто боятися глобального потепління Землі. Воно, якщо й відбудеться, то в далекому майбутньому, і не від космічних чинників. Це може статися через забруднення атмосфери, зростання парникового ефекту і озонових дірок. Тож у третьому тисячолітті нам належить старанніше берегти свою маленьку затишну зелену планету.

Розпитував Віктор ХОМЕНКО.

«Золотий» заплив триває...

Візитна картка

Яна КЛОЧКОВА. Народилася 7 серпня 1982 року в Сімферополі. Резиденція — Харків. Тренер — Ніна Кожух. Учениця Харківського училища фізкультури.

Фото АП.

Найвищі досягнення.

Чемпіонат світу-98 — срібна медаль на 400 м комплексом.
Чемпіонат світу-99 (коротка вода) — золота медаль на 400 м комплексом, срібна — на 200 м комплексом.
Чемпіонат Європи-99 — золота медаль на 200 і 400 м комплексом, бронзова — на 400 м вільним стилем.
Чемпіонат Європи-97 — срібна медаль на 400 м комплексом, бронзова — на 200 м комплексом.
Чемпіонат Європи-99 (коротка вода) — золота медаль на 200 і 400 м комплексом, 400 і 800 м вільним стилем.
Чемпіонат Європи серед юніорів-98 — золота медаль на 200 і 400 м комплексом.
Чемпіонат Європи серед юніорів-97 — золота медаль на 200 і 400 м комплексом.
Чемпіонат Європи серед юніорів-96 — срібна медаль на 400 м комплексом.
Кубки світу-97/98, 98/99 — перші місця в комплексі.

Красунечка Яна здобула одна більше медалей на чемпіонатах світу і Європи, ніж усі українські спортсмени за період з сорокових по сімдесяті роки включно. Немає в її славній колекції лише однієї відзнаки — олімпійської. І всі ми, гадаю, сподіваємося, що в Сіднеї, на Олімпіаді-2000, «золотий» заплив українки триватиме.

— Яна, можна сказати, зі спортивної сім'ї, — розповідає віце-президент Федерації плавання України Ганна Кокоша. — Її мати колись була хорошою легкоатлеткою. А молодша 14-річна сестричка Аня — вже майстер спорту з плавання. Мріє не поступатися Яні на водних доріжках.

— А яка вона, Клочкова, у житті: товариська, доступна у спілкуванні?

— Саме так. Ця дуже щира, лагідна, симпатична дівчина може бути вірним другом. Але в неї часу на спілкування з друзями не вистачає.

А це відзначу працьовитість і почуття відповідальності. Пригадується, як на одних із попередніх змагань Кубка України серед клубних команд, який відбувався в Броварах, стався інцидент. Та, кому належало, не підготували як слід басейн до стартів. І тоді турнір прийняв... шкільний басейн. Дехто з іменитих міг закомизитися і не взяти участі. Та тільки не Яна. Вона працювала за повною програмою. Мов зачаровані, дивилися на свого ще юного, але вже вельми авторитетного кумира десятки школярів. А вона ще й два рекорди країни встановила.

Вона, наче рибка, шукає воду...

Як відомо, починала спортсменка в Сімферополі. З'явилися пристойні результати... Але згодом... залишилася без води.

— Динамівський басейн у головному місті Криму і сьогодні не працює, — каже пані Кокоша. — От і змушена була родина Клочкових переїхала до Харкова. Власне, саме звідти родом заслужений тренер України Ніна Кожух, яка свого часу в «жаб'ятнику» знайшла «золоту русалочку». І відтоді стосунки у спортсменки і наставниці — найтепліші. Можна сказати, родинні. Це, звісно, дуже позначається на результатах.

Якби Яна не стала зіркою плавання, то...

Пригадується олімпійський бал у січні-99, що відбувався в національному палаці «Україна». На сцені стояло багато красивих, сильних, вправних юнаків і дівчат — краса і гордість держави. Але, немає сумніву, найпомітнішою поміж того славного загалу була струнка, стильна, чарівна наша героїня. Гадаю, багато модельних агентств, найзнаменитіші кутюр'є вважали б за щастя мати в своїх ансамблях українську чемпіонку. Жіноча принадність Яни особливо помітна, коли вона стоїть на п'єдесталі пошани. А поряд з нею часто-густо суперниці, що більше нагадують чоловіків зі слідами станка для гоління на обличчях...

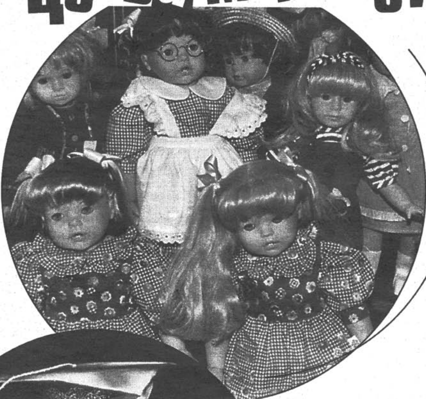
В особі Яни Клочкової найщиріші новорічні вітання усім спортсменам України з побажаннями золотих фінішів у 2000 році!

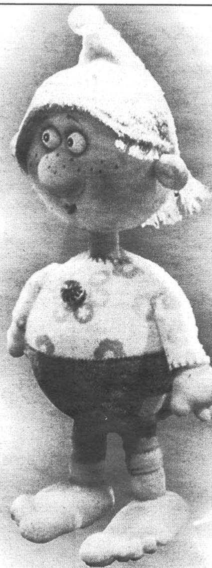
Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

Це вам не бирюльки!

Не кожен повірить, що тема цієї сторінки — одна з найвибухонебезпечніших для нашого часу. Хто працює в газеті, той знає: щось подібне опублікуєш — так і чекай гнівних листів! Мовляв, майте совість, хліба не вистачає, а ви в бирюльки граєтесь.

Можливо, саме того й чекають ті, з чиєї ласки не вистачає хліба — щоб ми за клопотами щоденними втратили рівновагу душі. А тим часом доведено: погані політики гралися в дитинстві поганими іграшками! Зрештою, автори цих ляльок не позбавлені клопоту про хліб насущний. Але ляльки, як усе на світі справжнє, народжуються, не озираючись на економічну ситуацію.

Більшість цих ляльок існують в одному примірнику. Тобто, їх можна побачити лиш у Києві, на Подолі, у спеціальному залі на вулиці Костянтинівській, на виставці авторської ляльки «Світ пухнастих фантазій». Втім, віднедавна фірма «Гуллівер» випускає деякі з них на продаж, і коштують вони значно менше, ніж імпортні. Це наші ляльки, і вони знають ціну нашим клопотам...

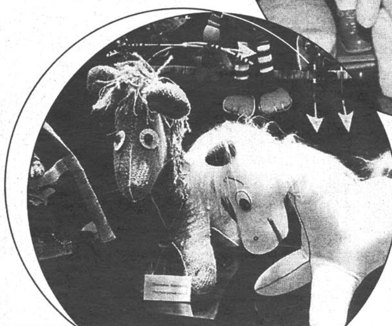
Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Підбори на талії носять де, в Італії?

Чи знаєте ви, що таке справжня революція? Це оголення ніг жінок на початку нашого століття. «Едва ль найдете вы в России две пары стройных женских ног», — писав Пушкін свого часу. Ну по-перше, треба було пошукати в Україні, а по-друге, хіба можна щось розгледіти під пишною і довгою спідницею? Набагато привабливіший укороченний варіант 20-х років, а ще краще міні 60-х і 90-х. Шкода, Олександр Сергійович не дожив. Зате погляд класика могло потішити декольте! Хоч яка, а компенсація.

Жозефіни-2000

Одне з найраніших декольте демонструвала фреска, що зображала богиню змій з острова Крит. Пам'ятки грецького мистецтва теж відбивають низку варіантів викотів жіночого плаття. Потім мода стала сувора й манірна, і про декольте згадали лише в середні віки, коли за бургундською модою його робили не тільки на грудях, а й на спині. В епоху Ренесансу, відкритого чуттєвим радощам, коли фігуру підправляли корсетом, що піднімав груди шнурівкою, теж робили великий викот на грудях. Прикметно, що сувора іспанська мода заборонила декольте. Лише за доби бароко знову почали носити глибокі викоти, що за часів рококо ще збільшилися.

Слід сказати, що сексуальність істотно впливає на моду. Достатньо лише подивитися на сучасні колекції. Ох! Колись для цього досить було бути Жозефіною, загорнутою в прозору тканину, або Наполеоном, за часів якого одягом навмисно підкреслювали чоловічі достоїнства модника. До речі, серед російських поп-зірок є співак, який наслідує моду наполеонівських часів.

Три волосини в п'ять рядів

Французька революція гільотинувала не лише голови аристократів, а й перуки в буквальному та переносному значенні. Відсутність перуки — вимога часу.

До речі, з давніх давен важливу роль у моді мала не так стрижка, як завивання і фарбування волосся. Греки носили завиті локони, що спадали на плечі, а стародавні грекині ще й підбирали кучері стрічкою. Пряме і недоглянуте волосся означало у греків жалобу.

У стародавніх германців і кельтів, навпаки, довге розпущене волосся було символом свободи і влади. Прямо як у безсмертного горця — Дункана Макклаута. Тільки дівчата могли розпускати волосся і мавками ходити де завгодно. Одружені середньовічні дами ховали волосся під чепець, а коли щось і визирало, то це голили.

Найбільше мистецтво в зачісках спостерігаємо в добу рококо. Як вам така новорічна зачісочка: у декілька плоских за формою пляшечок, округлених і пристосованих до форми голови, наливають воду і вставляють живі квіти. Конструкцію маскують начесаним волоссям. Потім споруду рясно посипають пудрою. Композиція називається «Пролісок».

Після французької революції зачіска стала простіша. Кажуть, причина не в революції, а в тому, що у Марії Антуанетти після народження дитини порідшало волосся і його не вистачало на громіздкі конструкції. Довелося впроваджувати нову моду...

Рік білого металевого Дракона слід зустрічати в білому. Бажані прикраси із золота і срібла, а також із коштовного каміння або самоцвітів. 2000 рік проходитиме під покровительством Сатурна. Тож коли ви не маєте білого, щоб догодити Драконові, сподобайтеся Сатурну. Для цього підійде темно-синє або бордове вбрання. У крайньому разі — смарагдове або світло-коричневе. Астрологи наполегливо не радять вдягати чорне та червоне. Стіл нинішнього Нового року бажано прикрасити фруктами і виробами з металу. Приміром, поставивши на стіл свічники, ви вб'єте двох зайців: створите атмосферу новорічного таїнства і догодите металевому Драконові.

У криноліні на комбайн не залізти

XX століття принесло емансипацію та фемінізм. І те й інше вплинуло на моду так, що це ні з чим не порівняєш: працюючі жінки відкинули надмірні та романтичні атрибути. Жіноча мода початку століття набула характерних особливостей чоловічого одягу й чоловічого стилю. Пам'ятаєте, у фільмі «Собаче серце» професор Преображенський саме й казав про трьох чоловіків і одну перевдягнену в чоловіка жінку, що прийшли до нього з домкому?

Коротка жіноча стрижка також поряд з укороченими спідницями й модою на штани започаткувала нове практичне ставлення до одягу.

Мода, як і Париж, змінюється

Протягом століть чимало міст і країн претендувало на керівну роль у питаннях смаку. Лише манівцями моду занесло на береги Сени. Епоха Ренесансу в Італії, Бургундія з чудовою суконною промисловістю, Іспанія доби конформації... Проте 1600 рік став у деякому сенсі переломний, і центр моди перекочував до Франції. Казанова писав: «Париж — єдине місто у світі, зовнішній вигляд якого змінюється через п'ять-шість років». Однак Лондон конкурував, і не без успіху, з метрополією на Сені.

Смішно, але саме Париж був цілком вражений «англоманією» наприкінці XVIII століття. А пріоритет Лондона в коректній чоловічій моді досі незаперечний.

Топ-моделі походять від глиняних бовванів

Засновником мистецтва найвищої моди «від кутюр» вважають англійця Чарльза Фредеріка Ворта, який у двадцять років, не знаючи французької мови і маючи 117 франків у кишені, приїхав до Парижа. Розповідали, що до врочистого відкриття Суецького каналу для однієї лише імператриці він виготовив 150 моделей. Ім'я Ворта пов'язане і з криноліном. А ще, коли він побачив жінку, яка, підмітаючи подвір'я, підібрала пелену, на світ з'явилися зборки на жіночих спідницях. Кажуть також, що під час свого показу мод він уперше використав манекен.

До речі, попередницями манекенниць, чия робота наприкінці нашого століття вельми напружена і добре оплачувана, були римські розфарбовані фігурки з обпаленої глини заввишки від 2 до 25 см. Римляни надсилали їх до провінції замість картинок із зображенням мод.

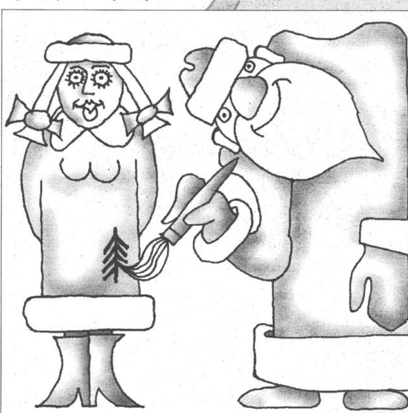
Рефлекс... стада і сміх гав

Однак мода була і є не тільки для демонстраційних підмостків і фотознімків. Насамперед вона має бути апробована (коли це слово доречне) на гавах Хрещатика і ялтинській набережній, на урочистому прийомі з нагоди інавгурації Президента або в модному ресторані з невеликим колом упевнених у собі людей. І тільки потім мільйони не таких упевнених у своїй незрівнянності через телебачення і журнали мод призвичаються до нової моди й метнуться купувати туфлі на потворній підошві, що нагадує шестисотий мерседес. Але спочатку моду завжди осміюють. Може, тому весь час вона намагається втекти від улюлюкань юрби.

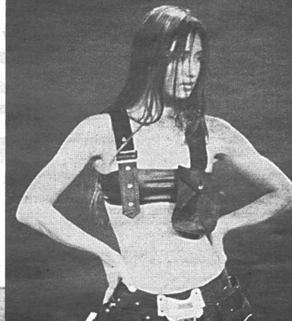
Повітря свободи зіграло над нами злий жарт за часів перебудови. Маючи кооперативно-польсько-турецький асортимент на прилавках, ми продовжували вдягатися в однакові куртки і шапки. Втім, те, що нині в Києві є супердорогі ексклюзивні магазини (де шарфик коштує близько 100 доларів, а блузочка — 200), не може змінити стереотипів мислення. Так, цієї зими більшість дамочок міста Києва одягли чорну шапочку зі шкірзаму, що зав'язується позаду й дуже нагадує косинки комсомолок 20-х.

Психологи вважають наслідування формою біологічного самозахисту, природнім рефлексом стадних істот...

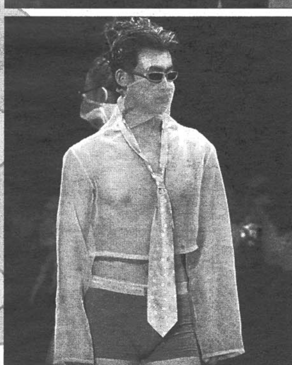
Яна СТАДІЛЬНА.

Одяг поступово став не лише прикриттям, а й символом

З НОВИМ РОКОМ!

Соціальна оповідка-2000

Дракон, який з'їв бабусину пенсію

— Бабусю, ти знову прийдеш пізно з роботи і не розповіси мені казку? Ти вже така старенька, а все бігаєш по своїх прес-конференціях... — дорікає мені п'ятирічний онучок.

Я всміхаюся беззубим ротом, спираючись на палицю, із задишкою присідаю на табуретку:

— Сьогодні, онучку, свято — День пенсіонера, і з цієї нагоди в мене вихідний. І я розповім тобі обіцяну казку...

Було це дуже давно. Ще минулого століття. Зібралися розумні дяді й тьоті та й почали думати: як допомогти бідним бабусям і дідусям стати багатими. До цього людей похилого віку в нас утримувала держава, точніше — ті громадяни, які працювали на її благо і заробляли гроші собі на життя та відсилали бабусям з дідусями на старість. Гроші складали в таку велику скарбничку, схожу на твою «свиню», але називалася вона Пенсійним фондом. А звідти їх діставали і роздавали пенсіонерам. Усім порівну. І називалося це солідарність.

Та грошей з цієї скарбнички на всіх не вистачало. І тоді вирішили ці розумні дяді та тьоті переробити пенсії і назвали це пенсійною реформою. На кожну дорослу людину завели свій маленький особистий пенсійний фондик у вигляді персоніфікованого лічильника, що в перекладі з розумної дорослої мови означає «свій, власний». І зобов'язали всіх відкладати до своїх маленьких скарбничок гроші собі на старість. І відкривати ці скарбнички раніше від цієї самої старості суворо заборонили.

Але в держави були ключики від усіх цих скарбничок, і вона забрала всі грошики звідти й віддала їх драконові, ім'я якого — вітчизняна економіка. Дракон, хоч і був місцевий, а не заморський, усі ці грошики зжер і не подавився. А може, зовсім і не він їх з'їв, а хтось інший? Народові це невідомо.

А ще придумали ці розумні дяді та тьоті, що працювати треба більше. Раніше жінки трудилися до 55 років, а чоловіки — до 60. Потім усім платили пенсію, а якщо було здоров'я, можна було працювати далі...

— Бабулю, але ж тобі скоро вісімдесят? А ти все на пенсію чекаєш...

— Ось, не знаю, чи дочекаюся... З моєї скарбнички всі гроші забрали, та так і не повернули. У загальній великій скарбниці грошей як не було, так і немає. Ось і доводиться мені досі бігати по своїх прес-конференціях. Поки розумні дяді та тьоті реформують пенсійну систему, робота в мене буде, а ось пенсія — навряд...

Ольга ВІТЕР.

Казка з лісу чудес

Концепція про народного Колобка

Колобок прокинувся у поганому настрої, бо відколи його призначили казначеєм, відчував, що починає втрачати спринтерські якості, лавіруючи між вовкових, ведмедів, лисицьких та інших розумників, які вимагали від нього концепції грошово-кредитної політики лісу. По-крупному: на третє тисячоліття.

Це міркував, лежачи під дубом, Колобок для самозаспокоєння. У лісі бракувало стабільних грошей — доморосле листя папороті не витримувало тиску заморської зелені. Та все ж краще, ніж було, коли функцію грошей виконувало насіння соняшнику, яке повівялося за три моря.

Колобок був хитрющий, бо справу мав уже не з темними бабою та дідом, а з номенклатурною верхівкою європейської частини лісостепу. І вважав, що лісостеп незабаром приєднають до євросоюзу.

З дальнім зарубіжжям у Колобка пов'язані лише приємні спомини. Там у казначеях також ходять піци та хот-доги, але асигнацій стільки, що ними вистеляли б тенісні корти, якби не їхня капіталістична концепція грошово-кредитної політики: грішми — не смітити. Де б ти не був — у валютному коридорі чи у вільному плаванні, у райських кущах чи між обдертих липок.

Тепер тягнуть лісове добро здебільшого не по норах, а по офшорних закапелках. Начхати їм на те, що папороть за всіма законами повинна цвісти раз на рік. Емісійної ночі.

Флора і фауна живе за вовчими законами і надає ведмежі послуги. Про це у лісі співає чиж. Процвітає виробництво лише адреналіну, бо звірі працюють у переносному значенні цього слова. І платять їм — у переносному. Готівкового квіту папороті до виборів на всіх не вистачає і зарплату видають натурою. Кому — чорнобильськими сироїжками, кому — зозулячими яйцями, кому —обіцянками розрахуватися перед виборами Шефа. А грянуть вибори — квітне ліс, а казначеєві, як правило, перепадає на горіхи, бо він відповідає за життєвий рівень і вісльока-студента, і миршавої миші на пенсії, одне слово — за бюджет соціального виду флори і фауни. Своєї папороті не вистачить, щоб сором прикрити. І іноді змінити на краще не ладні ані парламентські Ведмідь, Рись і Заєць, ані банкір Лисицький, ані телегенічний Кулик, ані сам Шеф.

Відколи ліс оголосив демократію, процедура погодження рішення відбувається у густих чагарниках виконавчої влади, де часто навіть хижаки міняють орієнтацію, перетворюючись або на плазунів, або на пернатих, або на монстрів, яких у лісі називають олігархами. Ліс живе законами лісу. Від того, що диких свиней називають відтепер акціонерами, вони не перестають бути дикими свинями. А від того, що Сонце почало сходити на Заході, а не на Сході, — у місті Лева не посвітлішало: там потроху еволюціонують у кротів. Колобку це боліло найбільше, бо через своє призначення у лісі він потай вважав себе не просто хлібною дулькою, а народною випічкою. І коли назустріч йому траплявся, скажімо, Ведмідь, він говорив від імені народу.

— Я від голоду утік, я від холоду утік, від корупції утік, — і ось я у такому ж дусі.

Він звик бігати від кредиторів і дебіторів, але на порозі третього тисячоліття відчув, що втрачає спринтерські якості.

— Концепція, концепція, — повторював про себе захеканий народний Колобок перед дверима лісового міністра Лисицького...

Не просто хлібна дулька, а народна випічка.

Григір ЧОРНИЙ.

Оголошення

Ходимо по розсипах, сидимо на зливках

Нещодавнє підтвердження російськими космонавтами того, що поблизу села Суботців Знам'янського району може бути родовище алмазів, ні для кого, окрім самих космонавтів, сенсацією не стало. Пересічний кіровоградець, прочитавши невеличку замітку в котрійсь із місцевих газет, хіба що байдуже мовив: «І там теж?..»

Та й справді, знайшли чим здивувати. За даними геологорозвідувальної експедиції № 37, ще на початку 90-х років у області виявлено численні геологічні структури, сприятливі для впровадження кімберлітів; знайдено кілька викидів туфобрекчій, що є корами вивітрювання кімберлітових порід, де виявлено прямі мінерали-супутники алмазів; нарешті, знайдено корінні кімберліти. Кіровоградці давно вже звиклися з думкою, що живуть на розсипах коштовного каміння, як свого часу звиклися із тим, що ходити доводиться, майже у прямому розумінні, по зливках золота.

Виявлені ще наприкінці минулого десятиліття Юр'ївське та Клинцівське золотоносні родовища вже тоді вразили фахівців багатим умістом дорогоцінного металу. Одностайно було визнано, що за потужністю рудних залягань, вмістом золота, розмахом орудненння знайдені родовища не мають аналогів у світі. І дуже відрадно було чути, що промисловість Кіровоградщини має всі можливості здійснювати повний цикл процесу утворення товарного золота. Незаперечним підтвердженням цього став подарований кілька років тому Президентові України перший зливок клинцівського золота. Саме він зародив надію, що нарешті Кіровоградщина із безнадійно-аграрного регіону зможе перетворитися на передову промислову область, і люди зможуть зажити повноцінним, гідним життям. Тоді багато йшлося про зацікавленість уряду у кіровоградському золоті, можливі державні інвестиції, нові робочі місця...

Та сталося не так, як гадалося. Про золото досить швидко забули, як, мабуть, скоро забудуть і про алмази...

Протягом тривалого часу байдужість з боку керівних органів держави була незрозуміла. Аж поки не з'ясувалося, що основний курс Президента з виведення держави із кризи полягає не у відродженні вітчизняної промисловості, а у складній фінансовій системі проїдання західних кредитів. Так швидше і надійніше. Навіть нічого не виробляючи і не видобуваючи, можна протягнути з десяток років, а там, як казав французький король Людовік XV, «... хоч потоп!»

Звісно, що за таких умов видобувати власні золото і алмази стало б неприпустимою помилкою. Хтозна, коли інвестовані кошти почнуть повертатися і давати прибуток... А що, коли аж за наступного Президента? Яка серйозна країна дасть нам кредит, знаючи, що в недалекому майбутньому ми зможемо похитнути увесь фінансовий світ, знизивши ціни на основні стабілізатори їхньої валюти: золото і алмази? Тож і мовчимо. Сидимо на скрині із скарбами, босі, голодні, випрошуємо милостиню і безперечно віримо, коли нам кажуть, що так і треба...

Олег БОНДАР.

Аскети на колесах, або Обмінники є, везіть валюту

З чим селяни вступають у 2000 рік? Ідеться не про якісь там абстрактні трудові звершення, а цілком конкретні речі. Скільки, приміром, кожна аграрна сім'я у найаграрнішій у світі країні (тобто — нашій) має телевізорів, холодильників або, скажімо, велосипедів? Напередодні Нового року ми пропонуємо вам ознайомитися з їхньою «декларацією про прибутки».

Селянський аскетизм і загартованість вражають. Живуть люди без лікарень, газу. Всі зручності самі знаєте де.

Нарахували ми в Україні 28794 села (коли якесь пропустили — перепрошуйте). І чудернацькі з'ясувалися речі. Виявляється, не перевелися ще «куркулі». Централізованим водопостачанням, тобто, коли з крана у хатах тече холодна вода, обзавелися 6448 сіл. Причому каналізацію встигли побудувати 880 (і куди оте все стікає?). Тепер — будьмо пильні: 27203 села, рапортує статистика, газифіковано. Цифра з хитринкою, бо пораховано населені пункти не лише з природним голубим вогником (таких 6252), а і зі скрапленим. То коли на примусі чи в печі вечерю не готують.

Газова тема потребує детального тлумачення, бо є тут свої секрети з викрутасами. Їдеш, було, сільським бездоріжжям, раптом гульк — облуплена хатина. На побитих дверях великими літерами: «Пункт обміну». Та не варто одразу бігти і питати, почім долар. Міняють тут не валюту, а порожні газові балони на повні. Останній курс обміну, кажуть селяни, встановив Л. Кучма. Побувавши напередодні свого переобрання в одному такому пункті, він вирішив, що двадцять гривень за балон — це дорого, і запровадив «коридор» — десять гривень ... І крапка. Тепер на селі балон газу навіть за сорок гривень днем з вогнем не знайдеш. Сховався в тінь. А Президент до пунктів обміну дорогу забув надовго. Ото й ростуть балонні королі. Отака газифікація.

Та повернімося до «декларації». Нажиті скарби нині явно скромніші за ті, що були в «документі про доходи» десятирічної давнини. У 1990-му на кожні сто сімей припадало 103 телевізори (нині — 58), 89 холодильників (54). 17 мотоциклів та моторолерів перетворилося на п'ять, з 64 велосипедів залишився 31, а з 557 годинників усіх видів тепер в оселях знайшлося 338. Без останнього проіснувати якось можна (півні навіщо?).

А як жити без лікарень або дитсадків? У графі їхнього зведення поточного року — негусто. Останнє, що згадує статистика, 200 нових лікарняних ліжок на селі з'явилося у 1997 році. Дитячих садків, порівняно з 1990-м, з 12,6 тисячі поменшало до 9,7 тисячі.

Збідніла і харчова корзина (це викликає особливе занепокоєння, бо де ще можна було так по-людськи попоїсти, як не в селі). Пересічний «працівник ланів та ферм» випиває 210 літрів молока на рік. Колись у 1990-му споживав 373. Менше стали їсти селяни м'яса — 35 кілограмів (десять років тому — 68), риби — 5 кілограмів (17,5), навіть хліба — 127 кілограмів (141). Лише картопля серед селян так само популярна. Її, як і колись, кожен з'їдає щороку 134 кілограми.

Цікаво, чи не єдине, що селяни нажили своїм ратним трудом, окрім боргів (принаймні, так свідчить статистика), — машини. Десять років тому на кожного аграрника припадало 0,06 авто, тепер — аж 0,12.

Краще не згадувати про вік та технічний стан легковиків, щоб не псувати настрій тих аскетів-оптимістів, котрі збираються в'їхати у світле аграрне майбутнє на чотирьох. Колесах.

Галина КВІТКА.

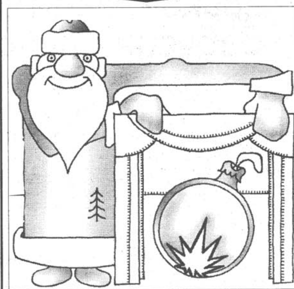
Жарт номера

Машина часу

Член львівського автофанклубу «ЗАЗ-Козак» Василь Капет біля власноруч створеного ним «Запорожця» у своєму гаражі в Червонограді Львівської області в неділю, 19 грудня 1999 року. Василь склав лімузин за свою відпустку з двох «Запорожців» і має намір виступити на ньому в наступних клубних змаганнях. Заздри, ДЕУ!

Фото Євгена КРАВСА (УНІАН).

На невисокій ноті

«Выйдет в степь донецкую...»

Слова, якими малюють майбутнє вугільного регіону, підозріло нагадують текст старих пісень про головне

Пісня про битву за велике вугілля

Падіння видобутку вугілля в Україні, яке тривало вісім років, нарешті припинилося. Торік палива видобули аж на 0,66 відсотка більше. Заклинання чиновників пройняте оптимізмом. Песиміст зауважив би на це, що за законами фізики падіння припиняється із досягненням дна.

Наступного року видобуток буде доведено до 80 мільйонів тонн. Для порівняння: у 80-ті роки Україна видавала на-гора понад 200 мільйонів тонн. Якщо додавати щороку навіть не по 0,66 відсотка, а в кілька разів більше, все одно кінця кризи не бачити ані теперішньому, ані наступному поколінню українців.

Пісня про «гвардію труда»

Так, десяток-півтора міцних підприємств здатні забезпечити і роботу, і гідну винагороду за неї своїм гірникам. Більшість їхніх менш удачливих колег працюють на шахті, бо не мають вибору. Як висловився прохідник Донецької шахти імені Калініна Микола Моргун: «У нашої професії два привілеї. Перший — піти на пенсію після двадцяти років підземного стажу. Другий — померти раніше».

За розрахунками геологів, запасів, схованих у надрах цієї землі, вистачить на 1000 років. Але людям, які працюють на глибині, немає коли чекати здійснення райдужних обіцянок. Уперше за багато років кількість населення Донеччини стала меншою за п'ять мільйонів. Тут не живуть довго. Звідси їдуть у пошуках кращої долі. Якщо, звичайно, є куди їхати.

Пісня про реструктуризацію

Коли в 70-ті залізна леді Маргарет Тетчер узялася за ліквідацію збиткових шахт, наші гірники поповнили одноденним заробітком фонд допомоги страйкуючим англійським колегам, а діти в школах збирали гроші і продукти для сімей нещасних пролетарів. Сьогодні приклад Великобританії беруть за зразок, а видовище мертвих українських шахт і приречених на вмирання селищ аж ніяк не нагадує чепурненькі газони, які залишилися на місці англійських копалень. Керівництво галузі, втім, упевнене, що процес закриття шахт невідворотний.

Пісня про інвестора

По праву посідає місце хіта року. Одвічна мрія героя народних казок про те, як за щучим велінням з'явиться все і одразу, майже не зазнала змін. В уяві пересічного господарника ідеальний інвестор, по-перше, вірить сльозам, по-друге, охоче дає гроші на підтримку вітчизняного товаровиробника, по-третє, не ставить нечемних запитань на кшталт: «Куди витрачено кошти?» чи «Де мій прибуток?».

Сто тридцять років тому англійський підприємець Джон Юз прибув на південь Росії, щоб збудувати металургійний завод, точно розрахувавши, як сьогодні сказали б, інвестиційну привабливість регіону. Було капіталістові 55 років, і разом з ним у донецькі степи переїхали дружина і п'ятеро дітей...

За рік із невеликим дії Закону України «Про спеціальні економічні зони і спеціальний режим інвестування в Донецькій області» затверджено інвестиційні проекти більш як на 500 мільйонів доларів, із них половину суми почали освоювати. Однак більшість капіталів працюватиме у великих містах області. А як донецька глибинка? Не поспішають сучасні колеги Юза повторити ризикований крок першого підприємця шахтарської столиці. Чи не тому, що перспектива тодішнього «дикого поля» привабливіша, ніж майбутнє теперішнього краю териконів?

Ліна КУЩ.

Голос України

Засновник і видавець — Верховна Рада України

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса ВР України: 252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-86-50, 441-89-34; 441-89-44; телефакс — 449-85-62.

E-mail: sekret@golos.relc.com

Редактор номера Світлана ПИСАРЕНКО.
Перший заступник головного редактора Анатолій ГОРЛОВ.
Редколегія: Олександр БІЛИК, Леонід БРОВЧЕНКО, Віталій ЖЕЖЕРА, Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, Світлана ПИСАРЕНКО, Анатолій СОЛОНСЬКИЙ, Віталій СУДДЯ.
Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.
Індекс 60955.
П'ятничний випуск індекс 35376.
Загальний тираж 236694.
Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50
Зам. 0311245.
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Український політико-географічний кросворд спортсмена-гурмана

По горизонталі: 1. Всенародно обрана посадова особа з головним болем за місто. 2. Українцям не рекомендовано, бо й так дурману вистачає. 3. Київ без нього не можливий. 4. Білоруське місто з, ну дуже цікавою, знайомою українцям назвою. 5. Веселий українець. 6. Апетитний «ескорт» карася. 7. Мінерал-сульфат, що потрапив в Україну з англійського Епсома, бо комусь потрібний. 8. Вантажно-автомобільна столиця України. 9. По-різному однаково любить хто Леніна, хто Бандеру. 10. Українська батьківщина «Варяга»-2. 11. Концерн «Оболонь» за суттю. 12. На відміну від води людину не нудить.

По вертикалі: 1. «Голуба» мрія українців, яку вони здійснили за принципом «хотіли, як краще, а вийшло, як завжди» (з двох слів). 2. Без нього пива не вип'єш. 3. Для чоловіка в ньому приємні не обов'язки, а деякі аспекти. 4. Київський князь за борт її не кидав, бо рідна. 5. Справжній українець пише його з великої літери. 6. Предмет для порівняння з ним виборців для деяких політиків. 7. Його не вистачає в «Динамо» (Київ). 8. Так чомусь не звертаються один до одного наші політики. 9. Поодинокий «подарунок» українки недбалому чоловікові. 10. Про нього замислюєшся, дивлячись у небо і згадуючи наш хокей. 11. Їх не буває в однині і завжди не вистачає нормальному українцеві. 12. Коли немає пива, то й воно згодиться. 13. Її легко зіпсувати медом.

Художнє оформлення Миколи КОВАЛЕНКА. Мал. Володимира ВАСЬКОВЦЕВА.

Наступний номер газети вийде 5 січня 2000 року